Spoločenstvo vlastníkov pozemkov SEVER – Dolná Lehota, o.z., Priechod 308, 976 11 Priechod

DOLNÁ LEHOTA – SEVER

Zámer činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Banská Bystrica, 2024

Navrhovateľ:

Spoločenstvo vlastníkov pozemkov SEVER – Dolná Lehota, o.z.
Priechod 308
Priechod, 976 11
Tel.: 0905 221 057
E-mail: **dolnalehotasever@gmail.com**

Zhotoviteľ:

ENVIGEO, a.s.
Kynceľová 2
974 11 Banská Bystrica
Tel.: 048 / 471 24 30
Fax: 048 / 471 24 23
E-mail: **envigeo@envigeo.sk**

Názov úlohy:

DOLNÁ LEHOTA – SEVER

Druh a etapa prác:

Zámer činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dátum:

marec 2024

Obsah

I. Údaje o navrhovateľovi ... 1
I.1. Názov ... 1
I.2. Identifikačné číslo ... 1
I.3. Sídlo ... 1
I.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa ... 1
I.5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie ... 1
II. Základné údaje o navrhovanej činnosti ... 2
II.1. Názov ... 2
II.2. Účel ... 2
II.3. Užívateľ ... 3
II.4. Charakter navrhovanej činnosti ... 3
II.5. Umiestnenie navrhovanej činnosti ... 3
II.6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti ... 4
II.7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti ... 5
II.8. Opis technického a technologického riešenia ... 5
II.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite ... 9
II.10. Celkové náklady ... 9
II.11. Dotknutá obec ... 10
II.12. Dotknutý samosprávny kraj ... 10
II.13. Dotknuté orgány ... 10
II.14. Povoľujúci orgán ... 10
II.15. Rezortný orgán ... 10
II.16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov ... 10
II.17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice. 10
III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA ... 11
III.1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území ... 11
III.1.1. Geomorfologické pomery ... 11
III.1.2. Geologické pomery ... 11
III.1.3. Hydrogeologické pomery ... 12
III.1.4. Hydrologické pomery ... 13
III.1.5. Klimatické pomery ... 14

III.1.6. Flóra, fauna, biotopy ... 15
III.2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria ... 17
III.2.1 Súčasná krajinná štruktúra ... 17
III.2.1 Územný systém ekologickej stability ... 18
III.2.2 Ochrana prírody ... 19
III.3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia ... 22
III.3.2. Sídla ... 23
III.3.3. Priemyselná výroba ... 23
III.3.4. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo ... 24
III.3.5. Doprava a dopravné plochy ... 24
III.3.6. Služby ... 24
III.3.7. Rekreácia a cestovný ruch ... 24
III.3.8. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti ... 25
III.3.9. Archeologické a paleontologické náleziská a geologické lokality ... 25
III.4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia ... 25
III.4.1. Znečistenie horninového prostredia ... 25
III.4.2. Znečistenie ovzdušia ... 26
III.4.3. Kvalita povrchových vôd ... 27
III.4.4. Kvalita podzemných vôd ... 28
III.4.5. Kontaminácia pôd ... 28
III.4.6. Pôdna erózia ... 29
III.4.7. Environmentálne záťaže ... 29
III.4.8. Hluková záťaž ... 31
III.4.9. Súčasný zdravotný stav obyvateľstva ... 31
IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie ... 33
IV.1. Požiadavky na vstupy ... 33
IV.1.1. Záber pôdy ... 33
IV.1.2. Spotreba vody ... 34
IV.1.3. Spotreba energetických zdrojov ... 35
IV.1.4. Nároky na dopravu ... 35
IV.1.5. Nároky ma pracovné sily ... 36
IV.1.6. Surovinové zdroje ... 36
IV.1.7. Významné sadové úpravy ... 36
IV.2. Údaje o výstupoch ... 37
IV.2.1. Zdroj znečistenia ovzdušia ... 37

IV.2.2. Odpadové vody 38
IV.2.3. Odpady 39
IV.2.4. Hluk a vibrácie 42
IV.2.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia 43
IV.2.6. teplo, zápach a iné výstupy 43
IV.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie 43
IV.3.1. Vplyvy na horninové prostredie, geodynamické javy, nerastné suroviny a geomorfologické pomery 43
IV.3.2. Vplyv na pôdu 44
IV.3.3. Vplyvy na ovzdušie 45
IV.3.4. Vplyv na vodu 46
IV.3.5. Vplyvy na klimatické pomery 47
IV.3.6. Vplyvy na faunu a flóru, vplyv na biodiverzitu a ekologickú stabilitu 48
IV.3.7. Vplyv na šport, rekreáciu a cestovný ruch 49
IV.3.8. Vplyvy na kultúrno-historické podmienky, archeologické náleziská 49
IV.3.9. Vplyv na krajinu 49
IV.3.10. Vplyv na dopravu 50
IV.3.11. Vplyv na obyvateľstvo 50
IV.4. Hodnotenie zdravotných rizík 51
IV.5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia 51
IV.6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia 53
IV.7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice 56
IV.8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území 56
IV.9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti. 56
IV.10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie 57
IV.11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala 60
IV.12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi 60
IV.13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov 61
V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie (vrátane porovnania s nulovým variantom) 62
V.1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu 62
V.2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty 62
V.3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu 63

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia 64

VII. Doplňujúce informácie k zámeru 65

VII.*1.* Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov..... 65

VII.*2.* Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru 67

VII.3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie. 67

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru 68

IX. Potvrdenie správnosti údajov..... 68

IX.*1.* Spracovatelia zámeru 68

IX.*2.* Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa..... 69

Zoznam obrázkov:

Obrázok 1: Mapa umiestnenia územia zmeny navrhovanej činnosti (mierka 1 : 50 000 (VKÚ, a.s., Harmanec 2008)..... 4
Obrázok 2: Satelitná mapa záujmového územia so schematickým vyznačením hodnoteného územia (na podklade ZBGIS, GKU, NLC 2023) 5
Obrázok 3: Satelitná mapa hodnoteného územia a jeho okolia s identifikáciou najvýznamnejších krajinných prvkov (https://zbgis.skgeodesy.sk/, 2023) 17
Obrázok 4: Výrez z mapy územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj, Krajinná štruktúra a územný systém ekologickej stability, 2020..... 19
Obrázok 5: Mapa veľkoplošných a maloplošných chránených území v okolí dotknutého územia (http://maps.sopsr.sk/) 20
Obrázok 6: Mapa území európskeho významu v okolí hodnoteného územia (http://maps.sopsr.sk/) ... 21
Obrázok 7: Stupeň environmentálnej kvality územia SR (Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2019)..... 25
Obrázok 8: Mapa environmentálnych záťaží v hodnotenom území a jeho širšom okolí (http://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa/)..... 30
Obrázok 9: Zomrelí podľa príčin smrti a pohlavia v okrese Brezno (ŠÚ SR)..... 32
Obrázok 10: Využitie pozemkou v rámci navrhovanej činnosti 33

Zoznam tabuliek:

Tabuľka 1: Geomorfologické zaradenie skúmaného územia..... 11
Tabuľka 2: Priemerné mesačné a extrémne prietoky Vajskovského potoku namerané na stanici Dolná Lehota za rok 2010 (BLAŠKOVIČOVÁ et al., 2021)..... 14
Tabuľka 3. Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu [°C] za obdobie rokov 2016 – 2020 (stanica v Brezne, 487 m n. m., zdroj: SHMÚ, Bratislava)..... 15
Tabuľka 4. Normál mesačnej a ročnej teploty vzduchu [oC] 1981 - 2010 (stanica Brezno, zdroj: SHMÚ, Bratislava)..... 15
Tabuľka 5. Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok [mm] za obdobie rokov 2016 – 2020 (stanica v Brezne, 487 m n. m., zdroj: SHMÚ, Bratislava)..... 15

Tabuľka 6. Normál mesačných a ročných úhrnov zrážok [mm] 1981 - 2010 (stanica v Brezne, zdroj: SHMÚ, Bratislava) 15
Tabuľka 7: Vývoj počtu obyvateľov v obci Dolná Lehota (ŠÚ SR) 22
Tabuľka 8: Prírastok obyvateľov v obci Dolná Lehota (ŠÚ SR) 23
Tabuľka 9: Index vekového zloženia obci Dolná Lehota (ŠÚ SR) 23
Tabuľka 10: Základné charakteristiky obce Dolná lehota a dotknutého okresu za rok 2022 (ŠÚ SR) . 23
Tabuľka 11: Veľké zdroje znečistenia ovzdušia v širšom okolí obce za rok 2021 (http://www.air.sk/) 26
Tabuľka 12: Inventarizácia emisií stredných a veľkých stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia v okrese Brezno (t) (http://neisrep.shmu.sk) 27
Tabuľka 14: Výsledky z čiastkového monitorovacieho systému pôda zo sondy GAL-BB-137 (https://apl.geology.sk/atlaspody/) 29
Tabuľka 15: Výsledky z čiastkového monitorovacieho systému pôda zo sondy GAL-BB-065 (https://apl.geology.sk/atlaspody/) 29
Tabuľka 16: Živorodičky podľa veku za rok 2019 – 2022 (ŠÚ SR) 31
Tabuľka 17: Zomrelí podľa veku a pohlavia v okrese Brezno (ŠÚ SR) 31
Tabuľka 18: Zoznam pozemkov navrhovaných pre výstavbu jednotlivých rodinných domov. 34
Tabuľka 19: Predpokladané druhy odpadov, vznikajúce počas výstavby a predpokladaný spôsob nakladania s nimi 40
Tabuľka 20: Očakávané druhy vzniknutých odpadov počas prevádzky navrhovanej činnosti 41
Tabuľka 21: Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti počas výstavby 54
Tabuľka 22: Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti počas prevádzky 55
Tabuľka 23: Porovnanie navrhovaného variantu činnosti a 0-tého variantu 62

I. Údaje o navrhovateľovi

I.1. Názov
Spoločenstvo vlastníkov pozemkov SEVER – Dolná Lehota, o.z.

I.2. Identifikačné číslo
54 293 901

I.3. Sídlo
Priechod 308
Prichod 976 11

I.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa
Ing. Milan Vaník

predseda združenia

Spoločenstvo vlastníkov pozemkov SEVER-Dolná Lehota, o.z.

Tel.: 0905 221 057

E-mail: dolnalehotasever@gmail.com

I.5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie
Peter Gaál
Štatutár
Spoločenstvo vlastníkov pozemkov SEVER-Dolná Lehota, o.z.
Tel.: + 421 949 666 042
E-mail: gaal.peter.b.b.@gmail.com

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

II.1. Názov

Dolná Lehota - SEVER

II.2. Účel

Predmetom predkladaného zámeru činnosti je budovanie rozvojovej lokality Dolná Lehota – SEVER. spočíva v rozvoji funkcie bývania v strednej časti obce Dolná Lehota na základe podnetu vlastníkov pozemkov predmetnej lokality zastupovaných Spoločenstvo vlastníkov pozemkov SEVER – Dolná Lehota, o.z..

V súčasnosti je predmetné územie využívané najmä ako trvalé trávne porasty bez intenzívneho poľnohospodárskeho využívania a podľa dostupných informácii sa územia v súčasnosti netýkajú žiadne povoľovacie procesy za účelom realizácie stavieb verejného dopravného a technického vybavenia územia ako i žiadnych iných stavieb.

Investičným zámerom navrhovateľa je komplexná príprava územia pre obytnú zónu spolu s výstavbou komunikácií a inžinierskych sietí. Účelovou funkciou navrhovanej činnosti je vytvoriť optimálne podmienky pre trvalé bývanie v lokalite. Nosným prvkom obytnej zóny sú stavebné pozemky pre individuálnu bytovú výstavbu. V lokalite je navrhnutých 16 stavebných pozemkov.

Predkladaný zámer technicky a technologicky nerieši samotnú výstavbu jednotlivých rodinných domov, len v zmysle dokumentácie pre územné konanie stanovuje limity pre ich výstavbu. Samotná výstavba rodinných domov bude mať individuálny charakter, pričom bude predmetom samotných projektov v rámci ktorých budú riešené vlastné objekty rodinných domov, pripojenie na prípojky.

Pri rešpektovaní urbanistických zásad pri výstavbe sa dá dosiahnuť pozitívny výsledok a celkové skvalitnenie životného prostredia v obci Dolná Lehota.

V súčasnosti prebieha schvaľovací proces pre vybudovanie vodovodu v lokalite budúceho rozvoja.

Navrhovaný zámer sa vo svojej technickej časti zaoberá touto činnostou a dá sa rozdeliť na 2 stavebné objekty :

- SO 01 Vodovod,
- SO 02 NN prípojka k dotláčacej stanici.

Miesto napojenia bolo odsúhlasené vyjadrenín StVPS a.s. Banská Bystrica závod 01 Banská Bystrica. Pre zabezpečenie zásobovania IBV je potrebné hneď za miestom napojenia na verejný vodovod vybudovať dotláčaciu stanicu pre zvýšenie tlaku v navrhovanom potrubí.

Podnetom pre vypracovanie environmentálnej dokumentácie (zámer činnosti) bola odpoveď Okresného úradu Brezno (č. OU-BR-OSZP-2024/000957-003) na žiadosť navrhovateľa o metodickú pomoc v zmysel zákona 24/2006 Z.z. OZ uviedlo že proti rozhodnutiu č. OU-BB-OVB2-2023/017733-005 zo dňa 03.07.2024 o povolení umiestnenia stavby „Dolná Lehota SEVER – vodovod“ na pozemkoch parcela č. KN-C 665 (pozostávajúceho z parcely č. KN-E 196/120, 600/3) a parcely č. KN-C 3761, 6506, 3759 (miestne komunikácie), v k.ú. Dolná Lehota o využití územia, bol vydaný protest prokurátora č. 115/23/6600-7 zo dňa 02.10.2023.

„Prokurátor uviedol, že má za to, že v konaní o umiestnení stavby sa vyžaduje vykonanie zisťovacieho konania podľa § 29 zákona EIA., ktoré musí prechádzať povoľovaciemu konaniu, t.j. konaniu o umiestnení stavby podľa prílohy č. 8 zákona EIA, kapúitola 9. Infraštruktúra, položka 16. Písmeno a) časť B.

II.3. Užívateľ

Užívateľom navrhovaného vodovou budú vlastníci jednotlivých domov pre ktoré budú vybudované prípojky.

II.4. Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť „*Dolná Lehota SEVER*“ na základe odpovede okresného úradu Brezno, odboru starostlivosti o životné prostredie (OU-BR-OSZP-2024/000957-003) podlieha zisťovaciemu konaniu v zmysle zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov bude navrhovaná činnosť predstavovať novú činnosť.

Podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov môžeme realizáciu navrhovanej činnosti zaradiť do:

- tabuľky 9 „Infraštruktúra“,

Pol. číslo	**Činnosti, objekty a zariadenia**	**Prahové hodnoty**	
		Časť A (povinné hodnotenie)	**Časť B (zisťovacie konanie)**
16.	Projekty rozvoja obcí vrátane a) pozemných stavieb alebo ich súborov (komplexov), ak nie sú uvedené v iných položkách tejto prílohy		v zastavanom území od 10 000 m^2 podlahovej plochy mimo zastavaného územia od 1 000 m^2 podlahovej plochy

Navrhovaná činnosť spadá vo všetkých uvedených položkách pod časť B a podlieha zisťovaciemu konaniu, kde príslušným orgánom je Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o životné prostredie.

II.5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Obec je orientovaná prioritne na funkciu obytnú, ale z hľadiska časovej dostupnosti pre mestá Brezno a Banská Bystrica má potenciál pre bývanie a to najmä prímestskú formou IBV a chalupárenia. Doprava do obce Dolná Lehota je zaistená verejnou hromadnou dopravou SAD. Ťažiskovou dopravnou osou je štátna cesta I/66, na ktorú je napojená štátna cesta tretej triedy III/2373 Lopej - Krpáčovo prechádzajúca intravilánom sídelného útvaru. Po tejto komunikácii prechádza aj štátna cyklotrasa č.5552.

Trasa vodovodu je vedená po obecný a súkromných pozemkoch obce Dolná Lehota. Územie staveniska je mierne svahovité. Tvoria ju neplodné pozemky a existujúca štrková cesta.

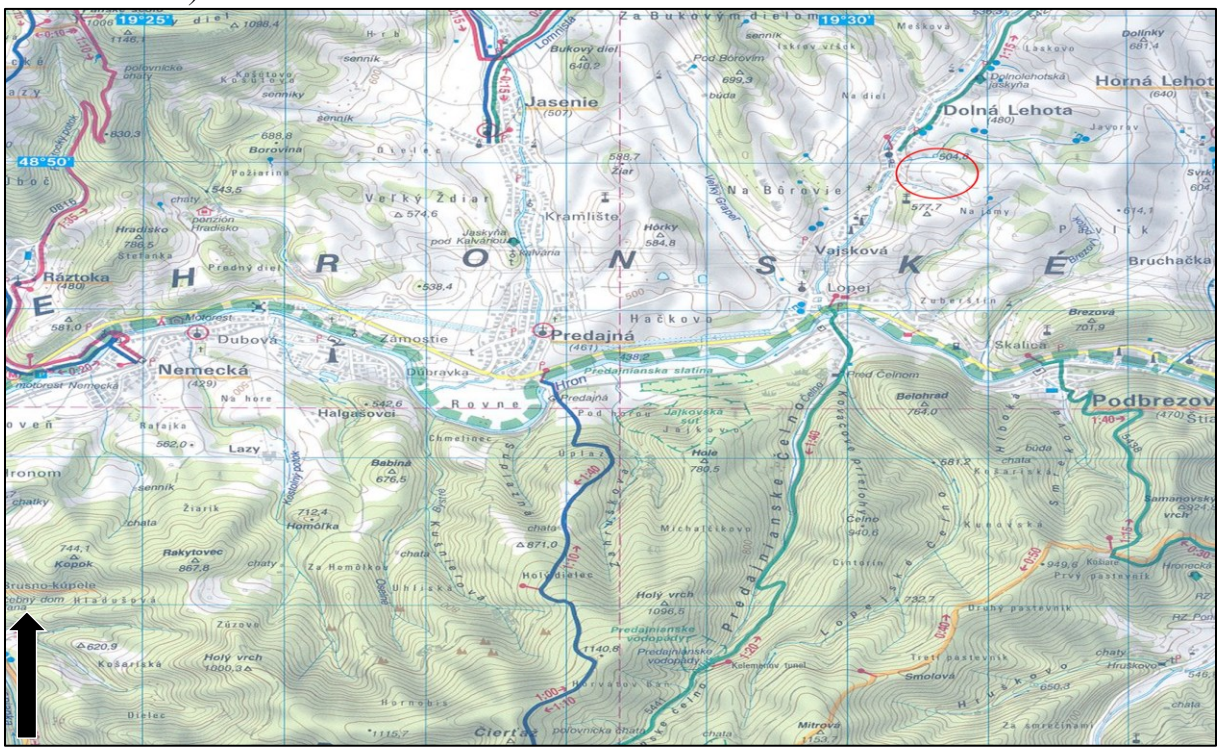
Kraj:	Banskobystrický kraj, 600
Okres:	Banská Bystrica, 603
Mesto, obec:	Dolná Lehota, 508535
Katastrálne územie:	Dolná Lehota, 811572
Parcelné čísla:	KN – C 665 (pozostávajúci z parciel č. KN-E 196/120, 600/3) KN – C 3761, 6506, 3759 (miestna komunikácia) KN – C 3526/3, 3525/4, 3525/5, 3531/9, 3531/8,3531/7, 3531/6, 3531/5, 3531/4,3532/2, 3532/1, 3757/2, 3757/1, 3757/4, 3757/5, 3757/3 (orná pôda pre výstavbu IBV)

Hodnotené územie pre výstavbu vodovodu je vymedzené na časti pozemkov KN-C 3761, 3506, 3759 o celkovej dĺžke 564 m, druhu pozemku zastavané plochy a nádvoria (pozemky na kotných je postavená inžinierska stavba). Hodnotené územie je ohraničené zo severnej strany plochami veľkoplošnej ornej pôdy, z juhu a východu lesnými pozemkami a z západu zastavaným územím obce Maslá Lehota.

Územie výstavby IBV predstavuje pozemky v súčasnej dobe extenzívne využívanej ornej pôdy s prítomnosťou trvalých trávnatých porastov o celkovej výmere cca 1,6 ha.

II.6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Obrázok 1: Mapa umiestnenia územia zmeny navrhovanej činnosti (mierka 1 : 50 000 (VKÚ, a.s., Harmanec 2008)

Hodnotené územie

Obrázok 2: Satelitná mapa záujmového územia so schematickým vyznačením hodnoteného územia (na podklade ZBGIS, GKU, NLC 2023)

Navrhovaný vodovod *Hodnotené územie navrhovanej výstavby I*

II.7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Začiatok výstavby infraštruktúry a obytnej zóny je možné stanoviť len orientačne, nakoľko výstavba je viazaná na získanie všetkých potrebných súhlasov a povolení podľa súčasne platnej legislatívy.

Predpokladané termíny začatia a ukončenia výstavby týkajúce výstavby vodovodu budú spresnené na základe zmlúv medzi objednávateľom a realizátorom stavebných objektov.

Po vybudovaní celej technickej infraštruktúry - položenie vodovodu a vybudovanie jednotlivých prípojek je možné začať realizovať výstavbu navrhovaných rodinných domov.

II.8. Opis technického a technologického riešenia

Vodovod

A. Stavebné objekty:

stavba pozostáva z nasledovných stavebných objektov:

SO 01 Vodovod

SO 02 NN prípojka k dotláčacej stanici

B. Prevádzkové súbory:

Stavba neobsahuje prevádzkové súbory.

SO 01 Vodovod
Stavebný objekt zabezpečuje zásobovanie pitnou vodou 16 rodinných domov nachádzajúcich sa v budúcej IBV. Navrhnuté je potrubie HD-PE 100 D 90/ 90x5,4/ 110/110x6,6/ SDR 17, PN 10.

Súčasťou navrhovaného potrubia sú nasledovné vodovodné rady:

Rad 1	HDPE D110	432,20 m
	HDPE D90	2,73 m
Rad 1-1	HDPE D 110	86,20 m
Rad 1-2	HDPE D110	43,04 m
	HDPE D90	2,73 m

Rad 1
Potrubie začína v km 0,00 napojením na existujúce potrubie LT DN 80 v štrkovej ceste. Od miesta napojenia potrubie pokračuje do štrkovej plochy , kde v km 0,006 sa vybuduje dotláčacia stanica. Od dotláčacej stanice potrubie pokračuje v existujúcej poľnej ceste a následne v trase navhrhovanej komunikácie v rámci IBV až po km 0,432, kde je potrubie ukončené podzemným hydrantom HP3-V. Navrhnuté je potrubie HD PE 100 – D90 /90x5,4/,D110/ 110x6,6/ SDR17,PN 10 a D90. Celková dĺžka potrubia je 434,93 m.

Rad 1-1
Potrubie začína v km 0,00 napojením na rad 1. Od km 0,00 je potrubie vedené v telese navrhovanej komunikácie až po km 0,086, kde je potrubie podzemným hydrantom HP4-V. Navrhnuté je potrubie HD PE 100 - D110/ 110x6,6/ SDR17,PN 10. Celková dĺžka potrubia je 86,20 m.

Rad 1-2
Potrubie začína v km 0,00 napojením na rad 1. Od km 0,00 je potrubie vedené v telese navrhovanej komunikácie až po km 0,043, kde je potrubie podzemným hydrantom HP5-V. Navrhnuté je potrubie HD PE 100 - D110/ 110x6,6/ SDR17,PN 10. Celková dĺžka potrubia je 43,04 m.

Uloženie potrubia:
HDPE potrubie D 90, 110 bude uložené v samostatnej ryhe š. 900 mm. Ryha bude pažená. Potrubie sa uloží na pieskové lôžko hr. 150 mm. Na potrubie sa upevní vyhľadávací vodič CY,následne sa potrubie obsype pieskom zhutneným po vrstvách na výšku 300 mm nad potrubie. Na obsyp sa uloží výstražná fólia bielej farby.Nakoniec sa celá ryha zasype výkopovým materiálom pri uložení v zelenom páse a štrkopieskom pri uložení pod komunikáciou.

Domové prípojky:
Súčasťou stavebného objektu sú aj vodovodné prípojky k rodinným domom vedené od verejného vodovodu po hranicu súkromného pozemku. Súčasťou vodovodnej prípojky HDPE D32 je navarovacia tvarovka D110/32 a uzáver so zemnou súpravou. Celkom sa na potrubie napojí 16 ks rodinných domov. Celková dĺžka prípojok je 82,0 m.

Číslo prípojky	Číslo prípojky	Číslo prípojky
VP 1	HDPE D32	4,0
VP 2	HDPE D32	4,0
VP 3	HDPE D32	6,0
VP 4	HDPE D32	4,0
VP 5	HDPE D32	4,0
VP 6	HDPE D32	5,0
VP 7	HDPE D32	5,0
VP 8	HDPE D32	5,0
VP 9	HDPE D32	5,0
VP 10	HDPE D32	4,0
VP 11	HDPE D32	4,0
VP 12	HDPE D32	4,0
VP 13	HDPE D32	7,0
VP 14	HDPE D32	7,0
VP 15	HDPE D32	7,0
VP 16	HDPE D32	7,0
Spolu	HDPE D32	82

Hydranty:
Na rozvodnom potrubí sú navrhnuté podzemné hydranty, ktoré slúžia na odkalenie a odvzdušnenie potrubia .

Dotláčacia stanica:
Nakoľko navrhovaná IBV sa výškovo nachádza cca. o 10 m nad existujúcou hladinou vodojemu nie je možné vodu gravitačne dopravovať do spotrebiska.

Na zvýšenie tlaku v navrhovanom potrubí sa vybuduje podzemná dotláčacia stanica,v ktorej je osadené dotláčacie čerpadlo Wilo spolu s ovládacími armatúrami.

Navrhnutá je podzemná monolitická betónová šachta z vodostavebného železobetónu pôdorysných rozmerov 3 000/2 000 mm a svetlej výšky 2 100 mm. Šachta sa osadí na podkladný betón hr. 100 mm. Steny a dno šachty sú z vodostavebného betónu vystuženého Kari sieťami hr. 300 mm. V dne šachty je podlahová vpusť, ktorá je odkanalizovaná PVC potrubím DN 100 odkanalizovaná do terénu (trativod) dl. 2 m. Strop šachty tvorí prefabrikovaná stropná doska rozmerov 3 600/2 600/200 s otvorom rozmerov 700/700 mm, ktorý slúži na vstup do šachty . Zostup do šachty bude cez oceľový rebrík. V šachte sa osadia ovládacie armatúry vrátane vodomeru a dotláčacie čerpadlo typ Wilo. .

Dotláčacia stanica sa napojí na el. energiu NN prípojkou, ktorá je súčasťou samostatného stavebného objektu SO 02.

Dopravné čerpadlo:
Dopravné čerpadlá sú navrhnuté na prevádzkový tlak 550 kPa pri vstupnom tlaku 150kPa. Pre tieto vstupné parametre je navrhnuté použiť automatickú stanicu s dvomi čerpadlami, s meničmi frekvencie. Chod čerpadiel bude závislý od odberu - nepravidelný, s pravidelným striedaním chodu čerpadiel, ktoré bude zabezpečovať elektronický regulátor ECe. Elektronický regulátor ECe, s rozšírenými funkciami, mikroprocesor a LCD displej (s podsvietením) na zobrazovanie prevádzkových údajov, vrátane analógových a digitálnych vstupov a výstupov pre reguláciu a prepojenie samostatných čerpadiel s reguláciou otáčok.

Paralelne budú čerpadlá v chode len v prípade zvýšeného odberu. Pre dané vstupné podmienky vyhovuje automatická stanica Wilo, Comfort – Vario COR-2 MHIE 406-2G/ECe, s parametrami:

Q_{max} = 5,5 l/s

H_{max} = 92 m

P = 2x2,2 kW

n = 3500 ot.min^{-1}

El. napájanie: 3 x 400 V, 50 Hz

Napojenie na ex. vodovod LT DN 80:
V mieste napojenia sa existujúce potrubie LT DN 80 vyreže na potrebnú dĺžku,aby bolo možné vložiť do potrubia liatinový T kus DN 80/80. Existujúce potrubie sa spojí s navrhovaným pomocou prírubových adaptérov DN80.Ostrý prepoj pre investora zrealizuje prevádzkovateľ vodovodu StVPS a.s. OZ 01 Banská Bystrica.

SO 02 NN prípojka k dotláčacej stanici

Rozvádzač RM:
Rozvádzač RM je polyesterový MAXIPOL typ PO TC-333-0 vo vyhotovení na povrch so strieškou, s podstavcom, krytie IP55, na vnútorných dverách IP40. Ovládacie prvky sú osadené na vnútorných dverách. V rozvádzači je umiestnené prístrojové vybavenie pre napojenie rozvádzača čerpadiel R-A, stavebnej elektroinštalácie a príslušné prístrojové vybavenie pre MaR a ASRTP vrátane procesnej stanice. Zásuvky sú osadené na spodnú stranu rozvádzača tak, aby bol k nim prístup cez dvere podstavca. Rozvádzač sa osadí na podstavec výšky 0,5m pri šachte dotláčacej stanice vedľa elektromerového rozvádzača RE.

Elektroinštalácia:
Prívod do rozvádzača RM bude káblom CYKY-J 5x6 z elektromerového rozvádzača RE. (Rozvádzač RE rieši SO-02 NN prípojka k dotláčacej stanici). Medzi rozvádzačom RM a šachtou sa káble uložia v káblovej ryhe 350 x 800 mm, v pieskovom lôžku v dvoch chráničkách (jedna pre silové a druhá pre ovládacie káble) a po celej dĺžke budú prekryté výstražnou fóliou. Pre rozvod v šachte sa použijú káble typu CYKY a JYTY príslušných dimenzií. Na stenách sa káble upevnia v elektroinštalačných lištách. Medzi lištou a spotrebičom sa káble vtiahnu do ohybných pancierových hadíc. Pri súbehu resp. križovaní slaboprúdového rozvodu so silnoprúdovým dodržať vzdialenosti v zmysle STN 73 6005 a vyhl. č.59/1982 Zb. Káblové prestupy medzi jednotlivými stavebne oddelenými priestormi utesniť.

Pre osvetlenie šachty boli hodnoty osvetlenosti stanovené podľa STN EN 12464-1 a sú uvedené na dispozičnom výkrese k projektovej dokumentácii. Svietidlá nie sú umiestnené v zornom poli obvyklého smeru pohľadu a pre obmedzenie oslnenia je zdroj svetla pod plastovým krytom. V objekte sú projektované prisadené LED svietidlá. Výmenu zdrojov svetla je potrebné urobiť ihneď ako sa zistí ich nefunkčnosť. Svetelný okruh sa ovláda z predného panela (vnútorných dverí) rozvádzača RM.

Elektroinštaláciu je potrebné urobiť podľa platných predpisov a noriem, hlavne STN 33 2000-4-41, STN 33 2000-5-52, STN 33 2130, STN 33 2000-5-51 a ostatných súvisiacich predpisov.

II.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Hodnotené územie sa nachádza v strednej časti obce Dolná Lehota, v južnej časti katastrálneho územia. Od zastavaného územia obce (v blízkosti cesty III/2374) smeruje navrhovaný vodovod a plánovaná výstavba na východ ku hranici s obcou Horná Lehota. Riešené územie navrhovaného vodovodu a obytnej výstavby je celé vedené v KN ako zastavaná plocha a nádvorie (vodovod) a orná pôda (IBV).

Nakoľko všetky pozemky v širšom riešenom území sú výlučne v súkromnom vlastníctve vznikla požiadavka vlastníkov na zmenu z funkcie ornej pôdy na funkciu bývania. K spracovaniu zámeru sa pristúpilo na požiadavku vlastníkov jednotlivých pozemkov v zastúpení občianskeho združenia Spoločnosť vlastníkov pozemkov SEVER –Dolná Lehota.

Na základe požiadaviek vlastníkov pre zabezpečenie navrhovanej IBV pitnou vodou bola vypracovaná súhrnná technická správa Dolná Lehota sever – VODOVOD. Záujmové územie sa využije na individuálnu výstavbu s vlastnou technickou vybavenosťou.

Individuálna bytová výstavba

V hodnotenom území je navrhovaných 16 rodinných domov. Výstavba jednotlivých rodinných domov bude realizovaná podľa samostatných projektov, externými stavebnými firmami.

Limity priestorového usporiadania územia

- Záväzná maximálna nadzemná podlažnosť objektov sa navrhuje variantne:
  A. jedno nadzemné podlažie s konštrukčnou výškou 3,0 m + funkčné podkrovie do výšky 7,0 m
  B. dve nadzemné podlažia s konštrukčnou výškou 7,0 m
  C. jedno nadzemné podlažie s konštrukčnou výškou 3,0 m + funkčné podkrovie do výšky 7,0 m a v závislosti od terénu + suterén so svetlou výškou do 2,5 m (k.v.3,0 m).
- Zastavanosť pozemkov – maximálne 40% zastavaná plocha, čo predstavuje stavebný objekt, prístrešky, záhradné krby a ostatné spevnené plochy.
- Podiel zelene a nezastavaných plôch: 60% - v riešení využitia pozemku sa obytná zeleň sústredí na vlastných pozemkoch a v rámci oddelenia susediacich objektov.
- V oddelení objektov od prístupovej komunikácie je možné uplatniť oplotenia – uprednostnuje sa nie plné, do výšky max. 2 000 mm.
- Sprístupnenie lokality je priamo z prístupovej komunikácie navrhovanej na rekonštrukciu jestvujúcej poľnej komunikácie so šírkovou úpravou. Sprístupnenie jednotlivých pozemkov do vybudovania spevnenej komunikácie je z „poľnej cesty“.
- V riešení statickej dopravy sa v rámci každého pozemku vytvorí priestor na odstavné státie 2 - 3 automobilov.
- Osadenie stavieb vo vzdialenosti od hranice susedných pozemkov je min. 2 m.

Realizáciou výstavby sa záujmové územie architektonicky dotvorí, a celkovo dôjde k dokompletizovaniu chýbajúcej časti infraštruktúry. Preorganizuje a skvalitní sa zeleň, čím sa čiastočne vykompenzuje jej všeobecný úbytok. Pri rešpektovaní urbanistických zásad pri výstavbe sa dá dosiahnuť pozitívny výsledok a celkové skvalitnenie životného prostredia v novom sídelnom útvare.

II.10. Celkové náklady

Predpokladaný súčasný investičný náklad pre vybudovanie vodovodu pre IBV: 200 000 €.

II.11. Dotknutá obec

Obec Dolná Lehota

II.12. Dotknutý samosprávny kraj

Banskobystrický samosprávny kraj

II.13. Dotknuté orgány

Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja

Regionálny úrad verejného zdravia Banská Bystrica

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Brezno

Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o životné prostredie

Okresný úrad Brezno, odbor krízového riadenia

Okresný úrad Brezno, pozemkový a lesný odbor

Okresný úrad Brezno, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií

Správa národného parku Nízke Tatry

II.14. Povoľujúci orgán

Povoľujúcim orgánom v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je obec alebo orgán štátnej správy príslušný na vydanie rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

- Obec Dolná Lehota
- Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o životné prostredie

II.15. Rezortný orgán

- Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky

II.16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Závery z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. („Rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní“ alebo „Záverečné stanovisko“) pre navrhovanú činnosť sú podkladom pre vydanie územného rozhodnutia podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších zmien a doplnkov.

Povolenie na uskutočnenie vodnej stavby podľa § 26 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona; vydáva Okresný úrad Brezno, Odbor starostlivosti o životné prostredie.

II.17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice.

Realizácia zámeru nebude mať priamy vplyv presahujúci štátne hranice.

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

Hodnotené územie je vymedzené na časti pozemkov KN-C o celkovej výmere cca 1,22 ha na poľnohospodárskej pôde – druh pozemkov Zastavaná plocha a nádvorie(pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba).

III.1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

III.1.1. Geomorfologické pomery

Hodnotené územie geomorfologicky zaraďujeme do Fatransko-tatranskej oblasti, celok Horehronské Podolie, oddiel Lopejská kotlina.

Územie a jeho okolie leží na hranici vrchovinového a hornatinového reliéfu (http://apl.geology.sk/temapy).

Tabuľka 1: Geomorfologické zaradenie skúmaného územia

Geomorfologická sústava:	Alpsko-himalájska
Geomorfologická podsústava:	Karpaty
Geomorfologická provincia:	Západné Karpaty
Geomorfologická subprovincia:	Vnútorné Západné Karpaty
Geomorfologická oblasť:	Fatransko – tatranská
Geomorfologický celok:	Horehronské podolie
Geomorfologický podcelok:	Lopejská kotlina

Hodnotené územie je situované na rovinatom území Lopejskej kotliny, údolia Vajskovského potoka. Samotné údolie vymodelovali reliéfotvorné činitele do kotlinového typu pahorkatiny. V súčasnosti je Lopejská kotlina pretváraná, okrem vplyvu človeka, hlavne fluviálnym akumulačno-eróznym procesom.

Nadmorská výška skúmaného územia je od 215 až do 525 m n. m.

III.1.2. Geologické pomery

Skúmané územie sa nachádza na južných svahoch Ďumbierskych Tatier, v údolí Vajskovského potoka. Územie je súčasťou hronského synklinória, ktoré zo štruktúrneho hľadiska „spája“ sokel budovaný veporickým kryštalinikom s tatrickým kryštalinikom, pričom ich vzájomný vzťah je pravdepodobne tektonický. V tejto oblasti dominuje príkrovová stavba.

Všeobecné geologické pomery

Územie je budované horninovými komplexmi povaríského cyklu, ktoré zastupujú uloženiny kvartéru, súvrstvie neogénu vo forme vajskovských zlepencov a mezozoika (hronikum a silicikum).

Fluviálne a fluviogravitačné sedimenty
Hrúbka aluviálnych fluviálnych a fluvioglaciálnych sedimentov v okolí je premenlivá, max. cca 3 – 4 m. Tento typ uložení n je tvorený materiálom rýchlej sedimentácie, ktorý je zložený z hornín tatrického kryštalinika. Materiál je relatívne dobre opracovaný a tvoria ho valúny až bloky (prevaha hornín kryštalinika), ďalej štrky a štrkopiesky, ktoré spravidla pochádzajú z hornín z mezozoických súvrství.

Hliny predstavujú nespevnený materiál, v ktorom prevládajú hliny plastickej konzistencie, spravidla hnedej, okrovej až hnedočervenej farby, s rôznym pomerom piesčito-štrkovitého materiálu. Hrúbka hlinitých sedimentov je variabilná a pohybuje sa v rozmedzí od 1,9 – 9,0 m.

Terciérne sedimenty vystupujú v širšom okolí prieskumného územia. Výplň kotliny tvoria sedimenty neogénu v zlepencovom vývoji vajskovských zlepencov. Hoci územie výskytu vajskovských zlepencov nezasahuje priamo do prieskumného územia, sú zrejme zdrojom klastického materiálu fluviálnych uložení n kvartéru.

Mezozoikum je zastúpené sekvenciami hronika a silicika. Silicikum je budované gutensteinskými tmavými až čiernymi vápencami s vložkami dolomitov a dolomitických brekcií na báze a miestami aj s vrstvami čiernych bridlíc. Vystupuje v tektonickej pozícii nad chočským príkrovom (hronikume).

Hronikum (chočský príkrov) je budované lunzskými vrstvami („seiské“ vrstvy), reiflinským vápencom a chočským dolomitom, ktoré sú v normálovej pozícii. Karbonáty, pieskovce a bridlice chočského príkrovu tvoria bezprostredné predterciérne podložie aj skládky nebezpečného odpadu vo Vajskovej.

Územie je prestúpené výraznými zlomami SZ – JZ, ktoré sú súčasťou mýtňanského zlomového pásma. Pozdĺž tohto zlomu dochádza k výrazným vertikálnym posunom, s tendenciou tvorby blokov, s čiastočne odlišným štruktúrnym režimom. Nejasnú pozíciu má vajskovský zlom, na ktorom je založená dolina Vajskovského potoka. Na základe analógie zo záveru doliny, ktorý je budovaný horninami kryštalického plášťa, vajskovský zlom má charakter šikmého sinistrálneho strihu, pričom tektonická aktivita je predmiocénna.

III.1.3. Hydrogeologické pomery

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (Šuba a kol., 1984) je skúmané územie súčasťou hydrogeologického rajónu MG 076 Kryštalinikum a mezozoikum JZ svahov Nízkych Tatier. Podľa rámcovej smernice o vodách 2000/60/ES a nariadenia vlády č. 282/2010 Z. z. sa skúmané územie zaraďuje do útvaru podzemných vôd predkvartérnych hornín – do útvaru SK200290FK Útvar puklinových a krasovo-puklinových podzemných vôd Nízkych Tatier.

Podľa geologického prieskumu širšie okolie prieskumného územia je časťou hydrogeologickej štruktúry, pozostávajúcej najmä z karbonatických hornín chočského príkrovu, ktorá sa rozprestiera v oblasti medzi Podbrezovou, Bystrou, Krpáčovom, Jasením a Lopejom. Celková rozloha tejto hydrogeologickej štruktúry je 37,74 km^2.

Hydrogeologická štruktúra je tvorená panvou, ktorá je na S od kryštalinika Nízkych Tatier oddelená hronským zlomom V−Z smeru s výškou skoku asi 1 000 m. Najväčšia hrúbka panvy (asi 1 200 m) sa predpokladá severne od Dolnej Lehoty.

Hydrogeologická štruktúra je vnútri porušená viacerými sústavami zlomov a zlomových pásiem spôsobujúcich celý rad vzájomných vertikálnych a horizontálnych posunov jednotlivých, tektonicky ohraničených blokov. Štruktúra vytvára zložitý hydraulický a hydrogeochemický systém podzemných vôd, podmienený v hlavnej miere významnými otvorenými zlomovými pásmami, a to zlomovým pásmom VZ až VSV−ZJZ smeru (hronský zlom) a zlomovými pásmami prebiehajúcich naprieč štruktúrou – údolím Vajskovského potoka (SSV−JJZ smeru) a údolím Suchého potoka (S−J smeru).

Vďaka lokálnym nepriepustným súvrstviam a zložitej zlomovej tektonike (ktorá posunula jednotlivé bloky voči sebe vertikálne), sú zvodnené horizonty vzájomne prepojené a vytvárajú jednotný, ale zároveň zložitý hydraulický a hydrogeologický systém podzemných vôd.

Zlomové pásmo Vajskovskej doliny prebieha SSV–JJZ smerom naprieč celou hydrogeologickou štruktúrou. Z hydrogeologického hľadiska je najvýznamnejším zlomovým pásmom celej štruktúry. Je vodičom veľkého množstva podzemných vôd (vystupuje z neho úhrnom v priemere 211 $l.s^{-1}$, minimum 117 $l.s^{-1}$, max 477 $l.s^{-1}$).

Vody tohto zlomu majú veľmi rýchly a plytký obeh. Pramene, ktoré sú naň viazané, sú charakteristické veľkým rozkyvom výdatnosti a teploty vôd (prameň kráľa Matyáša je z nich najstabilnejší), nízkou mineralizáciou (ktorá mierne narastá pozdĺž zlomového pásma zo S na J), zvýšeným obsahom SO_4^{-2} (vplyv podzemných vôd hronského zlomového pásma), obsahom agresívneho CO_2. Sú to vody Ca−Mg−HCO_3 typu chemizmu. Hlavné dopĺňanie vôd tohto zlomového pásma pochádza z povrchových a podzemných vôd pri S okraji štruktúry a to vo vlastnom kryštaliniku, na jeho styku s mezozoikom a čiastočne aj podzemnými vodami z hronského zlomu (s nadmorskou výškou asi 900 m n. m.). Tento otvorený tektonický drén sa na viacerých miestach križuje s pozdĺžnymi zlomami (prevažne V−Z smeru, napr. zlom doliny Veľkého Grapľa). V oblasti križovania sa zlomov vystupujú podzemné vody v siedmich významných krasových prameňoch (prameň Kráľa Matyáša je z nich najjužnejší, ostatné vyvierajú v Dolnej Lehote a severne od nej) v a niekoľkých ďalších menších prameňoch.

Kvartérne deluviálne a proluviálne hliny, resp. hlinito-kamenité sute na svahoch, prekrývajúce podložné geologické a hydrogeologické jednotky, majú medzizrnovú priepustnosť, maximálnu hodnotu prietočnosti odhadujeme na cca 3.10-5 – 1.10-4 $m.s^{-2}$. Variabilita prietočnosti je vysoká a v závislosti od zrnitostného zloženia i obsahu hlinitej frakcie môže dosiahnuť výrazne nižšie hodnoty. V priestore závodu uvedené hliny dosahujú hrúbku priemerne 1 až 3 m a na čele proluviálneho kužeľa prítoku bezmenného potoka až 7,4 m.

Aluviálne sedimenty sú zastúpené korytovou fáciou štrkopieskov s premenlivým obsahom hlín, nivnými hlinami a zvyškami vyšších terás budovaných štrkopieskami. Stredná hodnota prietočnosti štrkopieskov Vajskovského potoka sa pohybuje od 1.10-4 do 3.10-4 $m.s^{-2}$.

III.1.4. Hydrologické pomery

Širšie okolie skúmaného územia patrí do medzinárodného povodia rieky Dunaj (úmorie Čierne more), do čiastkového povodia rieky Hron pod názvom „Hron od ústia Čierneho Hrona po ústie Slatiny (4-23-02)“.

Hodnotené územie je odvodňované Vajskovským potokom, ktorý preteká v smere S−J, v čiastkovom povodí 4-23-02-020.

Z hľadiska odtokových pomerov patria hodnotené územie do stredohorskej oblasti. Typ režimu odtoku je snehovo-dažďový. Akumulácia je viazaná na obdobie október až marec. Povrchové toky v tejto oblasti dosahujú najvyššie vodnosti v mesiacoch apríl – jún. Najvyššie prietoky dosahujú v období apríl až máj a najnižšie v mesiacoch január a február (ATALAS KRAJINY SR, 2002).

Najbližšou vodomernou stanicou s meraním vodných stavov a prietokov na Vajskovskom potoku je vodomerná stanica Dolná Lehota v r. km 2,7 vzdialená približne 1 km severne nad hodnoteného územia.

Tabuľka 2: Priemerné mesačné a extrémne prietoky Vajskovského potoku namerané na stanici Dolná Lehota za rok 2010 (BLAŠKOVIČOVÁ et al., 2021)

Stanica: Dolná Lehota, tok: Vajskovský potok, staničenie: 2,7, plocha: 53,02													
Mesiac	I	II	II	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Qm	1,11	0,67	0,93	1,88	4,76	2,91	1,86	2,03	3,18	1,62	1,96	1,94	2,083
Qmax. 2010 = 12,27 (6.5.2010)							**Qmin. 2010** = 0,570 (17.3.2010)						
Qmax. 1931 - 2009 = 16,5 (22.10.1974)							**Qmin. 1931 - 2009** = 0,245 (27.2.1985)						

Vysvetlivky:
Qm – priemerné mesačné prietoky sú aritmetickým priemerom priemerných denných prietokov [$m^3.s^{-1}$] za mesiac, trinásta hodnota (Rok) predstavuje hodnotu priemerného ročného prietoku v danom roku
Qmax 2010 – najväčší kulminačný prietok [$m^3.s^{-1}$] v roku 2010,
Qmax 1931 – 2009 – najväčší kulminačný prietok [$m^3.s^{-1}$] vyhodnotený v uvedenom období pozorovania,
Qmin 2010 – najmenší priemerný denný prietok [$m^3.s^{-1}$] v roku 2010,
Qmin 1969 – 2009 – najmenší priemerný denný prietok [$m^3.s^{-1}$] vyhodnotený v uvedenom období pozorovania

Uvedené údaje boli čerpané z Hydrologickej ročenky ─ povrchové vody 2010, vydanej SHMU v r. 2011 (BLAŠKOVIČOVÁ et al., 2021). Hydrologické ročenky povrchových vôd predstavujú sumár údajov a informácií získaných monitorovaním kvantity povrchových vôd na slovenských tokoch za obdobie jedného kalendárneho roku.

Podľa vodohospodárskej mapy (list 36−23 Brezno) sa hodnotené územie nachádza v chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry (východná časť).

III.1.5. Klimatické pomery

Z klimatologického hľadiska sú pomery ovplyvnené morfológiou územia, nadmorskými výškami okolo 500 m n. m. Tento vplyv sa najviac uplatňuje pri veterných pomeroch. Na základe klimatickej klasifikácie patrí hodnotené územie do teplej klimatickej oblasti, okrsku M6, teplého, mierne vlhkého, vrchovinového typu.

Klimatické pomery skúmaného územia je možné charakterizovať prostredníctvom vybraných klimatických charakteristík. Klimatické charakteristiky pre hodnotené územie sú získané zo stanice SHMÚ Brezno. Prehľad mesačných a ročných priemerných teplôt a úhrnov zrážok za obdobie rokov 2016 – 2020 a z dlhodobého hľadiska (1981 – 2010) je uvedený nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka 3. Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu [°C] za obdobie rokov 2016 – 2020 (stanica v Brezne, 487 m n. m., zdroj: SHMÚ, Bratislava)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2016	-4,4	2,6	5,4	9,9	13,7	19,1	19,9	17,3	15,1	7,1	2,9	-2,6	8,8
2017	-10,0	1,2	5,7	7,6	14,4	13,6	13,2	19,4	12,7	8,0	2,2	-2,3	7,1
2018	-0,6	-3,0	0,8	11,8	15,1	17,2	18,4	19,1	13,5	9,1	4,3	-2,3	8,6
2019	-5,4	-0,6	4,1	9,1	11,4	19,5	18,0	18,7	12,7	8,7	4,0	0,1	8,4
2020	-3,0	1,2	2,6	7,3	10,9	17,1	17,9	18,6	14,1	9,2	2,7	1,2	8,3
Min 2016-2020	-10,0	-3,0	0,8	7,3	10,9	13,6	13,2	17,3	12,7	7,1	2,2	-2,6	-
Max 2016-2020	-0,6	2,6	5,7	11,8	15,1	19,5	19,9	19,4	15,1	9,2	4,3	1,2	-
Priemer 2016-2020	-4,7	0,3	3,7	9,1	13,1	17,3	17,5	18,6	13,6	8,4	3,2	-1,2	8,8

Tabuľka 4. Normál mesačnej a ročnej teploty vzduchu [oC] 1981 - 2010 (stanica Brezno, zdroj: SHMÚ, Bratislava)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
N 1981-2010	-3,9	-2,1	2,2	7,9	13,2	16,2	17,9	17,1	12,5	7,6	2,4	-2,6	7,4

Vysvetlivky: N- normál teploty vzduchu 1981-2010

Najväčší priemerný zrážkový úhrn bol zaznamenaný v auguste (91 mm). Najnižší zrážkový úhrn bol zaznamenaný v januári (30 mm). Priemerný ročný úhrn zrážok za roky 2016 až 2020 je celkom 811 mm.

Tabuľka 5. Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok [mm] za obdobie rokov 2016 – 2020 (stanica v Brezne, 487 m n. m., zdroj: SHMÚ, Bratislava)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2016	41	114	17	55	84	55	135	98	41	97	67	7	811
2017	22	36	37	77	89	80	91	90	104	54	89	40	809
2018	35	37	68	28	52	105	49	65	97	34	24	53	647
2019	37	31	52	38	91	71	69	76	85	27	157	50	784
2020	14	75	59	10	46	86	67	125	84	160	17	51	794
Min 2016-2020	14	31	17	10	46	55	49	65	41	27	17	7	-
Max 2016-2020	41	114	68	77	91	105	135	125	104	160	157	53	-
Priemer 2016-2020	30	59	47	42	72	79	82	91	82	74	71	40	811

Tabuľka 6. Normál mesačných a ročných úhrnov zrážok [mm] 1981 - 2010 (stanica v Brezne, zdroj: SHMÚ, Bratislava)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
N 1981-2010	40	40	46	52	85	107	90	98	56	53	59	55	781

Vysvetlivky: N- normál úhrnov zrážok 1981-2010

III.1.6. Flóra, fauna, biotopy

Flóra

Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (ATLAS KRAJINY SR, 2002) širšie okolie navrhovanej činnosti leží v dubovej zóne, horskej podzóne, kryštalicko-druhohornej oblasti, okrese Horehronské podolie.

Priamo na hodnotenom území ako aj v širšom záujmovom území sa pôvodná fauna ani flóra nevyskytuje. Jedná sa o územie výrazne pozmenené ľudskou činnosťou, a využívané na

poľnohospodársku činnosť. Vyskytujú sa tu prevažne bežné druhy trávnatého porastu, vyšších burín.

Fauna

Faunu dotknutého územia ovplyvňuje skutočnosť, že toto územie leží v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry.

Rôznorodé typy biotopov, členitý reliéf, rozľahlosť a neprístupnosť niektorých častí územia podmieňuje aj druhovú pestrosť živočíšstva.

V zmysle zoogeografického členenia - terestrický biocyklus, môžeme územie navrhované pre zmenu navrhovanej činnosti a jeho širšie okolie začleniť do eurosibírskej podoblasti, provincie listnatých lesov, podkarpatský úsek (JEDLIČKA, L., KALIVODOVÁ, E. IN ATLAS KRAJINY, 2002).

Zoogeografické členenie - limnický biocyklus začleňuje územie do pontokaspickej provincie, podunajského okresu, stredoslovenskej časť (HENSEL, K., KRNO, I. IN ATLAS KRAJINY, 2002).

V širšom okolí hodnoteného územia žijú takmer všetky západokarpatské horské a vysokohorské druhy, z ktorých viaceré sú endemické a reliktné. Domov tu nachádzajú vzácne druhy hmyzu a iného drobného živočíšstva, ale i veľké cicavce, vzácne šelmy a početné vtáctvo.

Živočíšstvo, ktoré bolo zaznamenané vizuálnym pozorovaním počas obhliadky hodnoteného územia je definované druhmi koník obyčajný (*Chorthippus biguttulus),* ucholak veľký (*Labidura riparia),* peniarka obyčajná (*Philaenus spumarius),* cifruša bezkrídla (*Pyrrhocoris apterus),* križiak pásavý (*Argiope bruennichi),* križiak obyčajný (*Araneus diadematus),* mravec hôrny (*Formica rufa),* ucholak obyčajný (*Forticula auricularia),* lienka sedembodková (*Coccinella septempunctata),* trasochvost biely (*Motacilla alba),* sýkorka veľká (*Parus major),* sojka škriekavá (*Garrulus glandarius),* pinka lesná (*Frigilla coelebs),* sýkorka uhliarka (*Parus ater),* sýkorka belasá (*Parus caeruleus),* hýľ lesný (*Pyrrhula pyrrhula),* veverica stromová (*Sciurus vulgaris).* V hodnotenom území boli zaznamenané aj pobytové znaky jeleňa lesného (*Cervus elaphus*), srnca lesného (*Capreolus capreolus*), diviaka lesného (*Sus scrofa*) ako aj líšky hrdzavej (*Vulpes vulpes*), vlka dravého (*Canis lupus*), medveďa hnedého (*Ursus arctos*).

Biotopy

V hodnotenom území a jeho bezprostrednom okolí, prakticky aj v celom okolí obce sa nachádzajú výlučne nepôvodné – antropogénne biotopy závislé od dodatkovej energie, s nízkou stabilitou a minimálnou diverzitou rastlinných aj živočíšnych druhov. V súčastnej vegetáii sa uplatňujú najmä druhy xerofilné a xerotermné. Výrazný je výskyt ruderálnych a segetálnych druhov, výskyt iných taxónov je silne ovplyvnený človekom a jeho činnosťou.

V území výstavby môžeme identifikovať ako dominantný biotop X 05 Úhory a extenzívne obhospodarované polia.

III.2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

III.2.1 Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra predstavuje obraz aktuálneho stavu využívania územia. K zmene krajinnej štruktúry, a teda aj k podstatnému pretvoreniu obrazu krajiny došlo v období poľnohospodárskeho využívania krajiny.

Na formovaní krajiny záujmového územia sa v minulosti dominantne podieľali prírodné zložky, ktoré sformovali prvotnú krajinu štruktúru. Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) vznikla spolupodieľaním prírodných a antropogénnych činiteľov, ktoré v tomto procese dominovali. SKŠ tvorí súbory človekom čiastočne alebo úplne pozmenených systémov ktoré odrážajú súčasný stav využívania územia v hodnotenom území. Z hľadiska funkčného zónovania môžeme v hodnotenom území a jeho bezprostrednom okolí pozorovať: zóny veľkoplošnej poľnohospodárskej pôdy, neudržiavanej zelene a lesných porastov. Hodnotené územie je z východnej a južnej strany čiastočne ohraničené Lesným porastom a zo severovýchodnej trvale trávnatými porastmi a zastavaným územím obce Dolná Lehota. Juhozápadne od hodnoteného územia prechádza cesta III/2373.

Obrázok 3: Satelitná mapa hodnoteného územia a jeho okolia s identifikáciou najvýznamnejších krajinných prvkov (https://zbgis.skgeodesy.sk/, 2023)

	Les		Vodný tok
	Nelesná drevinová vegetácia		Cestná komunikácia
	Trvale trávnaté porasty		Trasa navrhovaného vodovodu
	Indivuduálna bytová výstavba		Územie navrhovanej výstavby IBV

III.2.1 Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability je jeden z nástrojov pre riešenie priestorovej stránky ekologickej stabilizácie územia a optimalizácie využívania krajiny. Nosnými stavebnými prvkami (kostrou) takéhoto systému sú biocentrá (Bc) a biokoridory (Bk), v podmienkach silno urbanizovaných území sú súčasťou funkčného územného systému ekologickej stability aj ostatné plošné prvky (napr. sady, vinice).

Kostra územného systému ekologickej stability (ÚSES) vytvára v krajinnom priestore ekologickú sieť, ktorá:

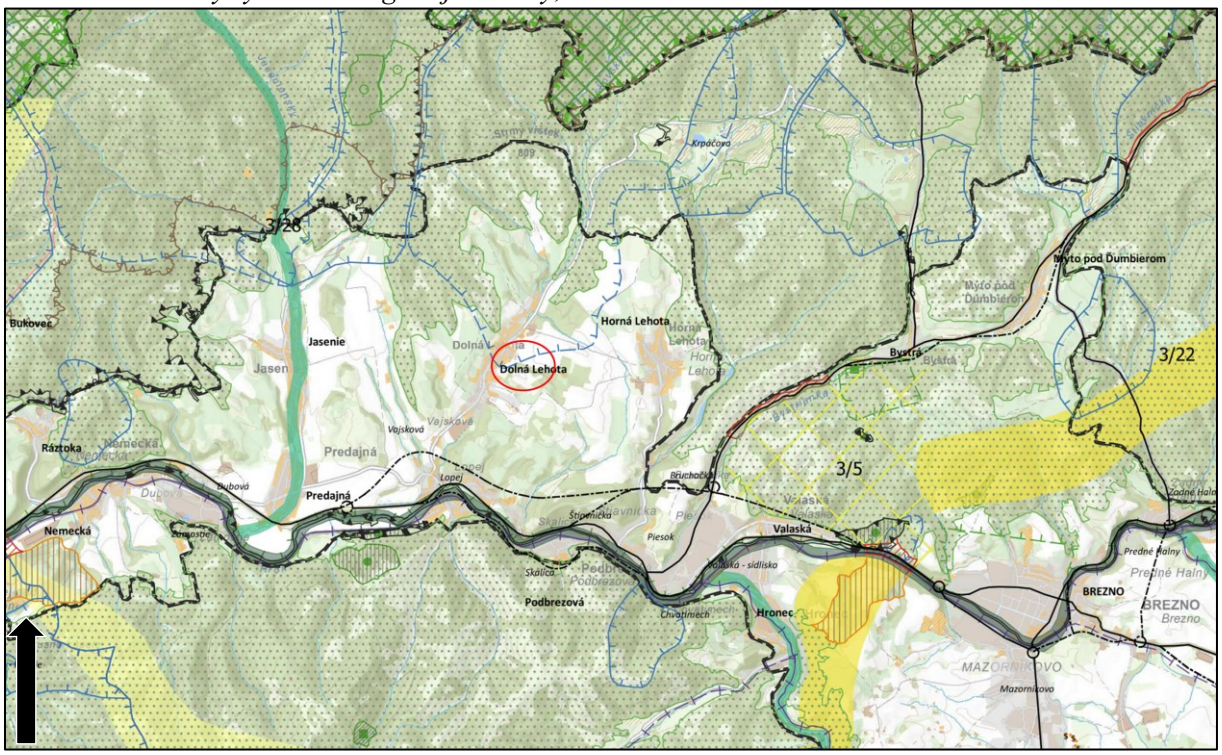
- zabezpečuje územnú ochranu všetkým ekologicky hodnotným segmentom v území,
- vymedzuje priestory umožňujúce trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu rastlinným a živočíšnym spoločenstvám typickým pre daný región - biocentrá (majú charakter jadrových území s prioritným ekostabilizačným účinkom v krajine),
- umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov - biokoridory,
- zlepšuje pôdoochranné, klimatické a ekostabilizačné podmienky v území.

Regionálny ÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu. Za biocentrá boli vybrané tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. Ďalším kritériom pre určenie územia za biocentrum bol stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosť zložiek, ako aj územná rozloha.

Regionálny ÚSES dotvárajú biokoridory spájajúce medzi sebou biocentrá spôsobom umožňujúcim migráciu organizmov, aj keď jeho časť nemusí poskytovať trvalé existenčné podmienky. Pojem migrácia nezahŕňa len pohyb jedincov, ale aj výmenu genetických informácii v rámci populácie a pod. Týmto všetkým sa biokoridor stáva dynamickým prvkom, ktorý zo siete izolovaných biocentier vytvára vzájomne sa ovplyvňujúci územný systém.

Miestny ÚSES k.ú. Dolná Lehota nie je spracovaný.

Obrázok 4: Výrez z mapy územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj, Krajinná štruktúra a územný systém ekologickej stability, 2020

	Hranica národného parku		Územie európskeho významu
	Biocentrum nadregionálneho významu		Ochranné pásmo zdroja pitnej vody
	Biokoridor nadregionálneho významu		Jadrové územie veľkých cicavcov
	Navrhovaný biokoridor nadregio. významu		Hodnotené územie

Hodnotené územie navrhovanej činnosti nezasahuje do prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability.

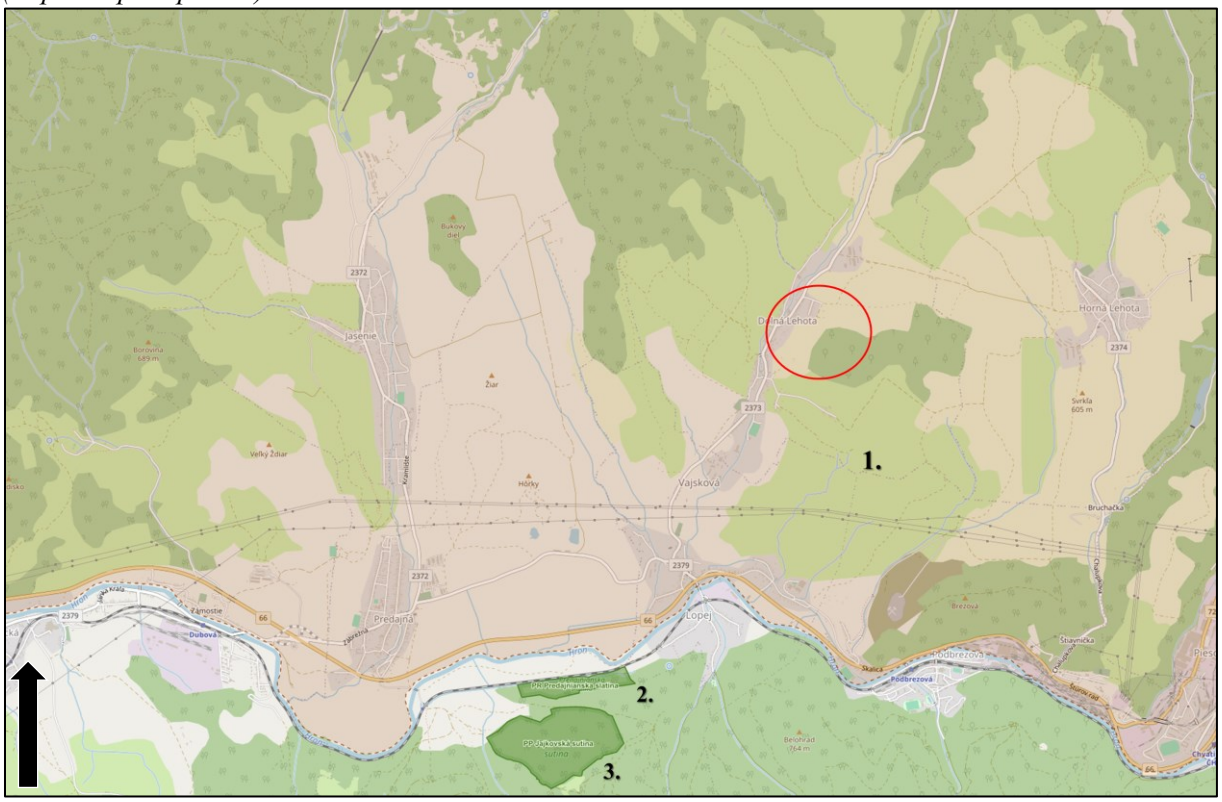
III.2.2 Ochrana prírody

Ochranu prírody a krajiny na Slovensku upravuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Pre územnú ochranu sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zvyšuje. Územné časti vysokej biologickej a ekologickej hodnoty boli z hľadiska zachovalosti alebo ohrozenosti biotopov vyhlásené za chránené v niektorej z kategórií chránených území alebo podliehajú osobitnej ochrane (predpoklad na vyhlásenie za chránené).

Chránené územia môžu byť súčasťou národnej siete chránených území alebo môžu byť súčasťou európskej siete chránených území – NATURA 2000 (územia európskeho významu – SKUEV a chránené vtáčie územia – CHVÚ).

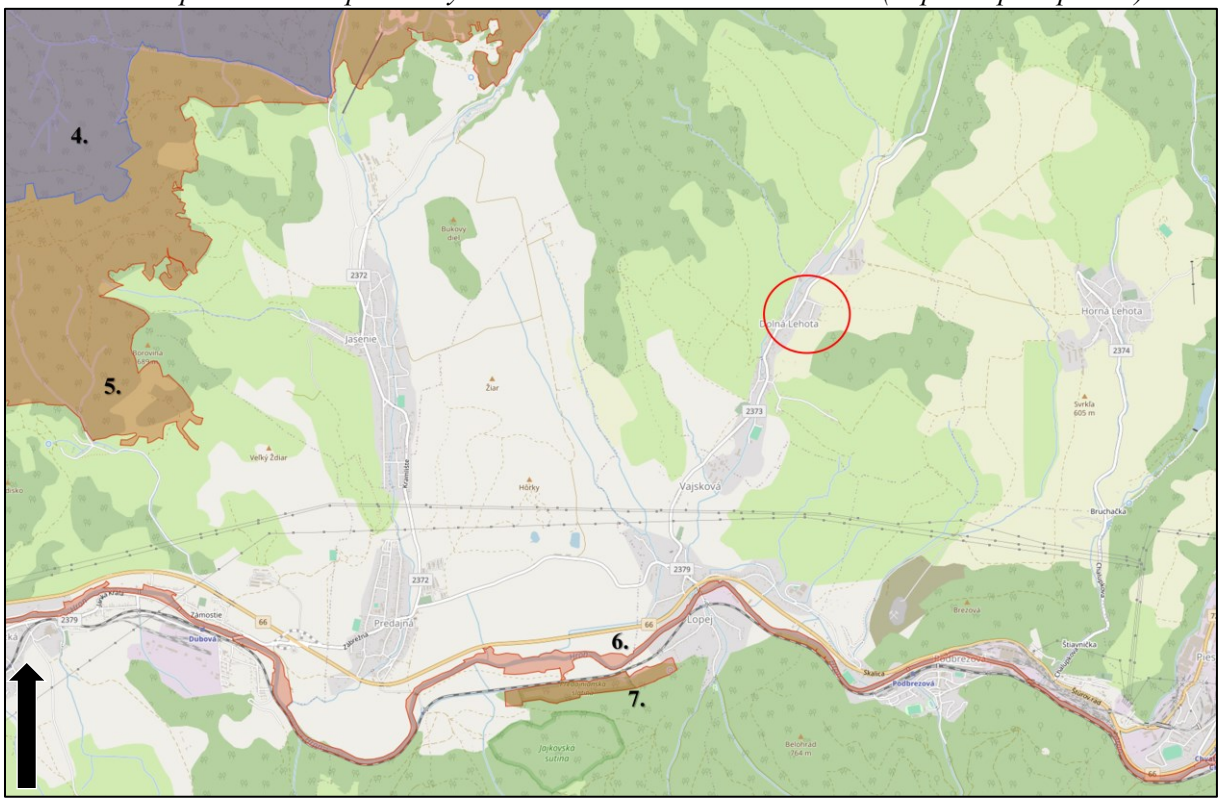
Hodnotené územie navrhovanej činnosti sa nachádza v ochrannom pásme NAPANT-u a v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a doplnkov sa v ňom uplatňuje 2. stupeň ochrany.

Obrázok 5: Mapa veľkoplošných a maloplošných chránených území v okolí dotknutého územia (http://maps.sopsr.sk/)

1. **Ochranné pásmo Národného praku Nízke Tatry**: výmera: 110 162 ha, stupeň ochrany: 2. stupeň. Predmet ochrany: Vyhlásením geomorfologického celku Nízke Tatry za národný park sa vytvorili základné podmienky pre racionálne využívanie a ochranu prírodných hodnôt na tomto území. Prvoradým cieľom národného parku je zachovať hlavné ekologické procesy a funkcie ekosystémov, čo je zároveň podmienkou i pre dosiahnutie ďalšieho nie menej významného cieľa - zachovanie genetickej rozmanitosti druhov organizmov.
2. **Prírodná rezervácia Predajnianska slatina:** výmera: 11,35 ha, stupeň ochrany: 5. stupeň. Predmet ochrany: CHÚ je vyhlásené na ochranu zachovaných významných mokradných spoločenstiev rastlín a živočíchov so zastúpením chránených i ohrozených druhov na vedeckovýskumné, náučné a kultúrnovýchovné ciele. *Vzdialenosť od hodnoteného územia je cca 2 km.*
3. **Prírodná pamiatka Jajkovská sutina:** výmera: 50,91 ha, stupeň ochrany: 5. stupeň. Predmet ochrany: Prírodná pamiatka zriadená na ochranu prirodzených skalných sutí - skalných morí v rôznom štádiu vývoja, ktoré vznikli zvetrávaním hornín veporidného kryštalinika, hlavne kremencov. Ojedinelý typ biotopu v Slovwnskom Rudohorí. *Vzdialenosť od hodnoteného územia je cca 2,2 km.*

Obrázok 6: Mapa území európskeho významu v okolí hodnoteného územia (http://maps.sopsr.sk/)

4. **Chránené vtáčie územie Nízke Tatry (SKCHVU018):** výmera: 98 168 ha. Predmet ochrany: Vyhlasuje sa Chránené vtáčie územie Nízke Tatry na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov orla skalného, tetrova hoľniaka, tetrova hlucháňa, ďatľa trojprstého, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, bociana čierneho, orla krikľavého, výra skalného, včelára lesného, ďatľa bielochrbtého, žlny sivej, ďatľa čierneho, muchárika červenohrdlého, muchárika bielokrkého, prepelice poľnej, žltochvosta lesného, strakoša sivého, muchára sivého, lelka lesného a chriašteľa poľného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. *Vzdialenosť od hodnoteného územia je cca 4,5 km.*
5. **Územie európskeho významu Ďumbierske Tatry (SKUEV0302):** výmera: 44 125 ha. Predmet ochrany: Ciele starostlivosti o územia európskeho významu, opatrenia na ich dosiahnutie a zásady ich využívania sú uvedené v programoch starostlivosti o chránené územia podľa § 54 ods. 5 zákona a zásadách starostlivosti o biotopy európskeho významu a biotopy druhov európskeho významu podľa § 54 ods. 7 zákona. *Vzdialenosť od hodnoteného územia je cca 4 km.*
6. **Územie európskeho významu Alúvium Hrona (SKUEV0303):** výmera: 259,76 ha, stupeň ochrany: 2. stupeň. Predmet ochrany: Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Nižinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* (3260), Lužné vŕbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430) a druhov európskeho významu: plocháč červený *(Cucujus cinnaberinus),* hlavátka podunajská *(Hucho hucho),* mihuľa potiská *(Eudontomyzon danfordi),* hlaváč bieloplutvý *(Cottus gobio),* kunka žltobruchá *(Bombina variegata),* kunka

červenobruchá *(Bombina bombina),* mlok karpatský *(Triturus montandoni),* vydra riečna *(Lutra lutra),* netopier obyčajný *(Myotis myotis)* a podkovár malý *(Rhinolophus hipposideros). Vzdialenosť od hodnoteného územia je cca 900 m.*

7. **Územie európskeho významu Predajnianska slatina (SKUEV0862):** výmera: 19,69 ha, stupeň ochrany: 2 a 5. stupeň. Predmet ochrany: Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Lužné vŕbovo-topoľové a jelšové lesy (*91E0) a druhu európskeho významu kunka žltobruchá *(Bombina variegata). Vzdialenosť od hodnoteného územia je cca 1 km.*

Chránené stromy
Hodnotenom území ani v jeho blízkom okolí sa nenachádzajú žiadne chránené stromy, ktoré by mohli byť ovplyvnené realizáciou činnosti.

NATURA 2000
Hodnotené územie sa nenachádza ani nezasahuje do vyhlásených alebo navrhovaných chránených vtáčích území a taktiež nezasahuje do území európskeho významu, uvedených v Národnom zozname území európskeho významu (NATURA 2000).

Mokrade
V hodnotenom území sa nenachádzajú žiadne významné medzinárodné, národné, regionálne a lokálne mokrade.

III.3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia

Na území okresu Brezno sa nachádza 30 obcí. V sídelnej štruktúre okresu sú zastúpené malé mestá, vidiecke obce a rozptýlené laznícke osídlenia. Prevažujú obce s počtom obyvateľov od 200 do 500 obyvateľov. Priemerná hustota obyvateľstva, ktorá je v rámci okresu silne diferencovaná, je 52 obyvateľov/km^2. Jedná sa o jeden z najredšie osídlených okresov v Banskobystrickom kraji.

Dolná Lehota nemá spracovaný územný plán. Jej charakteristiku preto popíšeme z internetovej stránky z rôznych informačných materiálov, ktoré sú verejne prístupné. Obec patrí do okresu Brezno, pričom je od neho vzdialená cca 12 km. Nadmorská výška obce je okolo 500 m n.m. Katastrálne územie s rozlohou 5 544 ha siaha až po hlavný hrebeň Nízkych Tatier (Dereše 2004 m n.m., Poľana 1890 m n.m., Skalka 1980 m n.m.). Hodnotené územie sa nachádza v strednej časti obce Dolná Lehota.

Tabuľka 7: Vývoj počtu obyvateľov v obci Dolná Lehota (ŠÚ SR)

	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Spolu	701	689	710	721	732	751	751
Muži	364	357	374	375	381	395	396
Ženy	337	332	336	346	350	355	354

Tabuľka 8: Prírastok obyvateľov v obci Dolná Lehota (ŠÚ SR)

	2022	2021	2020	2019	2018
Živonarodený (osoba)	3	7	3	6	4
Zomretí (osoba)	12	11	14	11	5
Prirodzený prírastok (osoba)	-9	-4	-11	-5	-1
Migračné saldo (osoba)	21	12	0	-5	0
Celkový prírastok obyvateľstva (osoba)	12	8	-11	-10	-1

Tabuľka 9: Index vekového zloženia obci Dolná Lehota (ŠÚ SR)

	2022	2021	2020
Index ekonomického zaťaženia osôb (%)	47,27	45,36	43,43
Index ekonomickej zavislosti mladých ľudí (%)	17,86	16,67	16,16
Index ekonomickej závislosti starých ludí (%)	29,41	28,69	27,27
Index stárnutia (%)	164,71	172,15	168,75
Mediánový vek (rok)	45,2	45,3	44,7
Priemerný vek obyvaťeľa (rok)	44,48	44,77	44,8
Podiel osôb v predproduktívnom veku (%)	12,13	11,47	11,27
Podiel osôb v produktívnom veku (%)	67,9	68,8	69,72
Podiel osôb v produktívnom veku (%)	19,97	19,74	19,01

Poznámka:
Index ekonomického zaťaženia – vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) a poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov).
Index ekonomickej závislosti mladých ľudí – vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov).
Index ekonomickej závislosti starých ľudí – vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku (65+ rokov) na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov).
Index starnutia (Sauvyho index) – vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov).
Mediánový vek (vekový medián, medián veku) – vek, ktorý rozdeľuje populáciu na dve rovnako početné časti (polovicu s nižším a polovicu s vyšším vekom ako je medián).
Priemerný vek – vážený aritmetický priemer počtu rokov, ktoré prežili príslušníci danej populácie do daného okamihu. Ide o priemerný vek žijúcich obyvateľov.
Predproduktívny vek (0 – 14 rokov), Produktívny vek (15 – 64 rokov), Poproduktívny vek (65 rokov a viac (65+))

III.3.2. Sídla

Okres Brezno sa nachádza v strednej časti SR a susedí s 10-timi okresmi: Ružomberok, Poprad, Liptovský Mikuláš, Rožňava, Revúca, Rimavská Sobota, Poltár, Detva, Zvolen a Banská Bystrica. Okresné mesto Brezno je prirodzeným geografickým centrom okresu. Obec Dolná Lehota je spolu s rekreačnou zónou Krpáčovo významným centrom turistického ruchu na južnej strane Nízkych Tatier. Základné územné charakteristiky obce a okresu Brezno sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka 10: Základné charakteristiky obce Dolná lehota a dotknutého okresu za rok 2022 (ŠÚ SR)

Sídelná jednotka	Rozloha (km^2)	Hustota obyvateľov (obyv./km^2)
Obec Bystrá	55,44	12,54
Okres Brezno	1265,21	46,79

III.3.3. Priemyselná výroba

Priemyselná výroba v okrese Brezno je zastúpená najmä strojárenským, hutníckym, drevospracujúcim, potravinárskym priemyslom a i. V rámci mesta Brezno sú priemyselné aktivity sústreďované v priemyselnej zóne v južnej časti mesta. Významným priemyselným

podnikom v okrese Brezno je podnik Železiarne Podbrezová a.s. Plocha hodnoteného územia sa nachádza v blízkosti plniarne pitnej vody AQUA CRISTAL. V širšom okolí sa nenachádzajú žiadne žiadneho priemyselného podniku, v minulosti tu však prebiehalo spracovanie antimónu na hute Vajsková tá však skončila v roku 1990. Obec je v súčasnosti zameraná na aktivity cestovného ruchu, šport a rekreáciu.

V roku 2021 bolo na území okresu Brezno evidovaných 23 priemyselných podnikov, ktoré zamestnávali 4 613 zamestnancov. V tomto roku dosiahla celková produkcia priemyslu v okrese hodnotu 490,78 mil. € (Ročenka priemyslu 2022, ŠÚ SR, 2022).

III.3.4. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Poľnohospodárstvo
Z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy okresu Brezno na úrovni 32 586 ha predstavujú trvalé trávne porasty 27 897 ha, orná pôda 3 953 ha, záhrady 729 ha a ovocné sady 7 ha (Štatistická ročenka o pôdnom fonde v SR, Bratislava 2021, ÚGKK SR, stav k 01/2022). Navrhovaná činnosť zasahuje do poľnohospodársky využívaných plôch, ktoré sú v katastri nehnuteľností označené ako trvalé trávne porasty.

Lesné hospodárstvo
Lesy v okrese Brezno zaberajú pomerne väčšiu rozlohu. Celková plocha lesných pozemkov v dotknutom okrese predstavuje 88 041 ha (Štatistická ročenka o pôdnom fonde v SR, Bratislava 2021, ÚGKK SR, stav k 01/2022). Navrhovaná činnosť nezasahuje do lesnej pôdy.

III.3.5. Doprava a dopravné plochy

V okrese Brezno sa nachádzajú cesty miestneho, regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu. Stav siete cestných komunikácií v okrese Brezno (SSC, 2023) je nasledovný:

- dĺžka ciest I. triedy ..... 116,599 km,
- dĺžka ciest II. triedy (II/507, II/516) ..... 40,327 km,
- cesty III. triedy sú zastúpené v dĺžke ..... 77,446 km.

Navrhovaná činnosť bude dopravne napojená na cestu III/2374. Napojenie je cez navrhovaný vjazd na pozemok, na ktorom sa plánuje zástavba. Po cestnej komunikácii III/2374 je hodnotené územie priamo napojené na rýchlostnú cestu R1.

III.3.6. Služby

Obec Dolná Lehota je vybavená zariadeniami regionálneho a lokálneho významu v oblasti športu a rekreácie, ako aj zariadeniami obchodu a služieb lokálneho významu. Úroveň vybavenosti službami, ich štruktúra zodpovedá sídelnej veľkosti dotknutého sídla, jeho významu a funkčnej profilácii v založenom systéme osídlenia.

III.3.7. Rekreácia a cestovný ruch

Turisticky najatraktívnejšie a najnavštevovanejšie časti hodnoteného územia sú v Vajskovskej doline, hlavnou turistickou atrakciou obce je rekreačná zóna Krpáčovo. Zo športových atrakcií sa v blízkosti riešeného územia nachádzajú dve významné lyžiarske strediská (Krpáčovo a Tále - v letnom období využívané ako prírodné kúpaliská), golfové ihrisko (Gray Bear Tále), lanový park Tarzánia a ďalšie. Hlavným faktorom rozvoja turistického ruchu je

blízkosť najvyššej časti pohoria Nízke Tatry a hodnotné prírodné prostredie národného parku Nízke Tatry.

III.3.8. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

V hodnotenom území sa nenachádzajú kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti. Areál stavby sa nenachádza v pamiatkovej zóne dotknutého sídla.

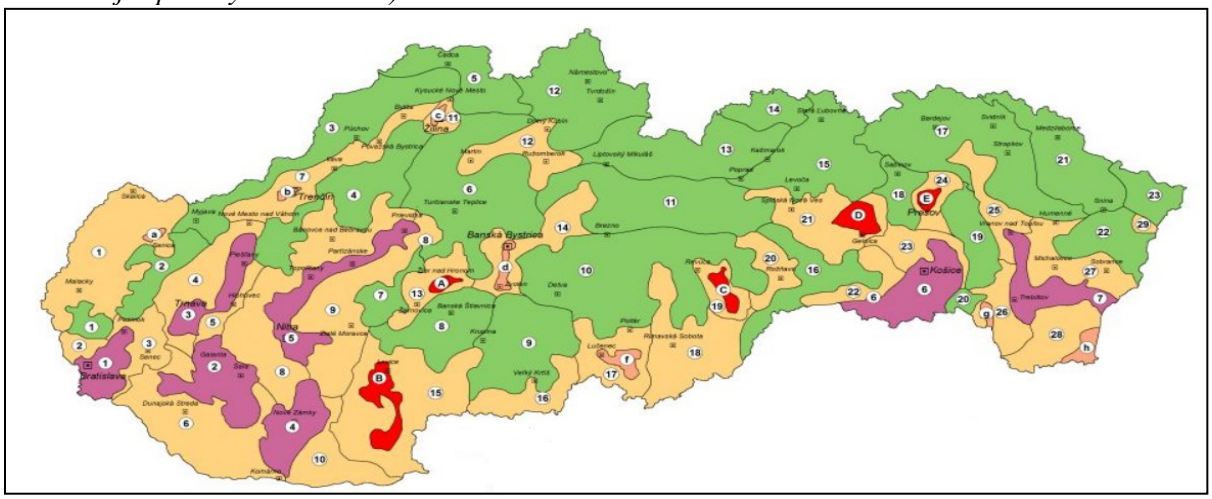
III.3.9. Archeologické a paleontologické náleziská a geologické lokality

V areáli navrhovanej činnosti a jej bližšom okolí nie sú v súčasnosti známe žiadne archeologické a paleontologické náleziská. V prípade, že počas výkopových prác bude nájdené archeologické nálezisko je podľa platného zákona o ochrane pamiatok investor a dodávateľ stavby povinný zabezpečiť realizáciu archeologického výskumu.

III.4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

V procese environmentálnej regionalizácie Slovenska sa zabezpečuje prierezové (interdisciplinárne) hodnotenie stavu ŽP na území SR a vymedzenie najviac zaťažených oblastí z hľadiska ŽP.

Obrázok 7: Stupeň environmentálnej kvality územia SR (Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2019)

	Environmentálna kvalita územia
	región s nenarušeným prostredím
	región s mierne narušeným prostredím
	okrsok s narušeným prostredím
	okrsok so značne narušeným prostredím
	región s silne narušeným prostredím

III.4.1. Znečistenie horninového prostredia

V hodnotenom území sa v minulosti nerealizoval geologický prieskum životného prostredia zameraný na zisťovanie znečistenia pôdy resp. horninového prostredia.

Vo všeobecnosti určité nebezpečenstvo kontaminácie horninového prostredia a pôdy v dotknutom území môžu spôsobiť:

- únik látok ropného pôvodu (pohonné látky, oleje) z automobilov a ťažných mechanizmov nakoľko časť dotknutého územia slúžila ako kosienky,
- znečisťujúce látky v ovzduší, ktorých pôvodom je jednak ich diaľkový prenos zo sídiel, ale aj lokálne zdroje znečisťovania ovzdušia (cesty, zdroje vykurovania a pod.). Atmosferické zrážky „vymývajú“ z ovzdušia značné množstvo aerosólov (prach, čiastočky z mechanického odierania rôznych častí vozidiel napr. Fe, Cr, Ti, Mn, Cu, Cd, Pb, Zn, azbest, čiastočky z ojazdených povrchov vozoviek), ale strhávajú aj plynné znečisteniny z ovzdušia (prchavé organické látky (VOC), polycyklické aromatické uhľovodíky (PAU), SOx, NOx a pod.).
- prirodzené geochemické anomálie.

III.4.2. Znečistenie ovzdušia

V Banskobystrickom kraji patrí medzi oblasti riadenej kvality ovzdušia:

- územie mesta Banská Bystrica (PM_{10})
- územie mesta Jelšava a obce Lubeník, Chyžné, Magnezitovce, Mokrá Lúka, Revúcka Lehota (PM_{10} a $PM_{2,5}$)
- územie mesta Hnúšťa a doliny rieky Rimavy od miestnej časti Hnúšťa - Likier po mesto Tisovec (PM_{10})

Hlavné zdroje znečistenia ovzdušia v Banskobystrickom kraji pochádzajú z bodových zdrojov znečistenia (výroba magnezitového slinku, teplárne, výroba uhlíkových vlákien, strojárenská výroba a iné), ale aj z mobilných zdrojov - automobilová doprava.

Z hľadiska zdrojov znečistenia ovzdušia v okrese Brezno sa podieľajú na znečistení ovzdušia najmä centrálne tepelné zdroje, blokové kotolne, domáce kúreniská, automobilová doprava a prach z ulíc, nespevnených plôch a poľnohospodárskej pôdy. Stav emisií v širšom hodnotenom území okresu Brezno zachytávajú nasledujúce tabuľky:

Tabuľka 11: Veľké zdroje znečistenia ovzdušia v širšom okolí obce za rok 2021 (http://www.air.sk/)

Znečisťujúce látky	Zdroj	Prevádzkovateľ	Emisie 2021 (t)
TZL	Kotolňa na drevné palivo kotol IMAVECO	myWood Polomka Timber, s.r.o.	4.705
SOx	Oceliareň	Železiarne Podbrezová a.s.	43.33360
	Tepláreň nový závod		12.94720
NOx	Oceliareň	Železiarne Podbrezová a.s.	184.22
	Tepláreň nový závod		33.37920
CO	Oceliareň	Železiarne Podbrezová a.s.	114.8220

Tabuľka 12: Inventarizácia emisií stredných a veľkých stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia v okrese Brezno (t) (http://neisrep.shmu.sk)

	2021	2020	2019	2018	2017	2016
TZL	26,92	28,06	25,80	27,07	31,13	34,76
NH_3	53,32	52,07	51,83	55,99	58,01	62,11
NO_x	288,5	236,7	210,9	227,2	218	185,2
SO_2	58,15	31,48	27,9	26,69	28,88	27,03
TOC	24,15	25,98	23,44	21,55	24,25	19,44
CO	239,3	257,2	253,2	271,4	282,4	294,7

Z uvedených tabuliek je možné konštatovať že na území okresu Brezno je trend mierneho stúpania niektorých vyprodukovaných znečisťujúcich látok. Tento proces je spomaľovaný modernizáciou starších priemyselných zariadení, zavádzaním nových, k životnému prostrediu šetrnejších výrobných technológií a prísnejšími predpismi v oblasti životného prostredia v SR aj v rámci Európskej únie.

III.4.3. Kvalita povrchových vôd

Monitoring povrchových vôd umožňuje hodnotiť kvalitu povrchových vôd podľa vybraného súboru ukazovateľov kvality vody z hľadiska fyzikálneho, chemického a biologického. Systém monitoringu umožňuje poznať a kvantifikovať riziká zo znečisťujúcich zložiek vodných systémov pre ľudské zdravie, vodnú biotu a poznať obmedzenia využívania vodných zdrojov pre uspokojenie potrieb ľudských aktivít.

V okolí dotknutého územia môže byť kvalita vody bezmenného povrchového toku a Vajskovského potoku ovplyvnená najmä:

- kvalitou odpadových vôd vpúšťaných z rekreačných zariadení, chalúp a domov,
- kvalitou dažďových odpadových vôd (vôd z povrchového odtoku) stekajúcich z telesa vozovkya parkovísk,
- v dôsledku imisného spádu znečisťujúcich látky nachádzajúcich sa v ovzduší, ktorých pôvodom je jednak ich diaľkový prenos zo sídiel, ale aj lokálne zdroje znečisťovania ovzdušia (cesty, zdroje vykurovania a pod.).

Vajskovský potok, Vajskovský potok - pod chatou Dve Vody, riečny kilometer: 9								
Kód VU: SKR0020	Hydrologické poradie: 4-23-02-022	Q(355): 0.238	Q(270): 0.401		Q(A): 0.897		Q(1): 4.5	
Kód	Názov ukazovateľa	Symbol	Merná jednotka	Počet údajov	Min	Max	Priemer	Hodnotenie podľa NV SR 269/2010
A001	Rozpustený kyslík	O_2	mg/l	9	10.35	12.74	11.38	A
A002	Biochemická spotreba kyslíka	BSK-5	mg/l	9	0.9	1.4	0.6	A
A004	Chemická spotreba kyslíka Cr	CHSKCr	mg/l	9	3.00	8.06	2.62	A
A005	Celkový organický uhlík	TOC	mg/l	9	2.0	2.0	2.0	A
B001	Reakcia vody	pH		9	7.54	8.01	7.80	A
B002	Teplota vody	t vody	°C	9	0.5	10.8	6.7	A
B004	Vodivosť	EK	mS/m	9	4.69	6.69	5.79	A
B008	Amoniakálny dusík	N-NH4	mg/l	9	0.010	0.053	0.019	A
B009	Dusitanový dusík	N-NO2	mg/l	9	0.005	0.005	0.005	A
B010	Dusičnanový dusík	N-NO3	mg/l	9	0.469	0.900	0.459	A
B012	Celkový fosfor	$P_{celk.}$	mg/l	9	0.012	0.022	0.013	A
B024	Celkový dusík	$N_{celk.}$	mg/l	9	1.0	1.0	1.0	A
C001	Chloridy	Cl^-	mg/l	9	0.49	5.00	1.84	A
C002	Sírany	$SO_4^{(2-)}$	mg/l	9	5.44	12.20	7.74	A
C003	Vápnik	Ca	mg/l	9	7.94	14.60	9.77	A
C004	Horčík	Mg	mg/l	9	1.0	11.4	3.5	A
G027	Absorbované organic. halogény	AOX	mg/l	9	9.0	23.0	7.4	A

III.4.4. Kvalita podzemných vôd

Priamo v dotknutom území sa v minulosti nerealizoval geologický prieskum životného prostredia zameraný na zisťovanie kvality podzemných vôd. V blízkosti obce sa nachádza odberová lokalita určené na kontrolu kvality podzemných vôd.

Na nej nebola počas roku 2021 prekročená kontaminácia určená vyhláškou 247/2017 Z.z.. Podľa Atlasu krajiny SR je miera znečistenia podzemných vôd v hodnotenom území nízka.

Okrem prirodzených zdrojov znečistenia, akým je štruktúra geologického podložia sú podzemné vody ohrozené aj plošným znečistením z poľnohospodárskej činnosti, rekreačnými zariadeniami v oblasti Krpáčovo ako aj hustotou výstavby.

III.4.5. Kontaminácia pôd

Pôdy v obci patria do 3.trieda - pôdy s obsahom rizikových prvkov presahujúcich limitné hodnoty B (Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska, 2019). Realizovanie poľnohospodárskych, výrobných a ťažobných aktivít potenciálne zvyšuje nebezpečenstvo

kontaminácie pôd. Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia pôd môžu byť čierne (príp. riadené) skládky odpadov a to na poľnohospodárskej ako aj lesnej pôde. V okolí týchto skládok sa môžu koncentrovať neznáme, často veľmi toxické látky.

Podľa mapy „Kontaminácia pôd"(Atlas krajiny SR, 2002) sú pôdy v hodnotenom území s obsahom rizikových prvkov As nad limit B. Kontaminácia pôd sa určuje na základe geogénne podmieneného obsah niektorých rizikových prvkov dosahujúcich limitné hodnoty z hľadiska obsahu rizikových prvkov As, Ba, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, V.

Tabuľka 13: Výsledky z čiastkového monitorovacieho systému pôda zo sondy GAL-BB-137 (https://apl.geology.sk/atlaspody/)

	Horizont A	Horizont C		Horizont A	Horizont C
Aktívna pôdna reakcia [pH/H_2O]	7,9	7,76	Ga [mg/kg]	10	18
Al [%]	4,79	7,64	Hg [mg/kg]	0,01	0,05
As [mg/kg]	14	27	K [%]	1,42	2,55
Ba [mg/kg]	227	457	Mg [%]	3,7	1,24
Cr [mg/kg]	52	61	Ni [mg/kg]	22	20
Ce [mg/kg]	62	122	La [mg/kg]	37	68
Cu [mg/kg]	14	15	Pb [mg/kg]	30	48
F [mg/kg]	400	550	Rb [mg/kg]	79	140
V [mg/kg]	67	85	Sr [mg/kg]	63	83

Tabuľka 14: Výsledky z čiastkového monitorovacieho systému pôda zo sondy GAL-BB-065 (https://apl.geology.sk/atlaspody/)

	Horizont A	Horizont C		Horizont A	Horizont C
Aktívna pôdna reakcia [pH/H_2O]	4,68	5,51	Ga [mg/kg]	20	15
Al [%]	8,74	6,18	Hg [mg/kg]	0,01	0,09
As [mg/kg]	12,7	21,1	K [%]	3,02	2,16
Ba [mg/kg]	373	389	Mg [%]	1,44	0,63
Cr [mg/kg]	71	74	Ni [mg/kg]	24	17
Ce [mg/kg]	80	89	La [mg/kg]	44	50
Cu [mg/kg]	8	17	Pb [mg/kg]	6	29
F [mg/kg]	550	400	Rb [mg/kg]	113	93
V [mg/kg]	97	32	Sr [mg/kg]	191	127

III.4.6. Pôdna erózia

Pôdy v hodnotenom území sú v súčasnosti pomerne stabilizované z dôvodu absencie veľkoblokového hospodárenia, absencie pastvy. Hlavnú stabilizačnú, antieróznu funkciu majú vlastnosťami pôd a vegetačný kryt. Územie výstavby je situované do rovinatého terénu mieremn stúpajúceho smerom k východnej hranici katastrálneho územia obce Dolná Lehota. V dôsledku odkrytia povrchovej vrstvy pri výstavbe nepredpokladáme vznik výrazných eróznych javov.

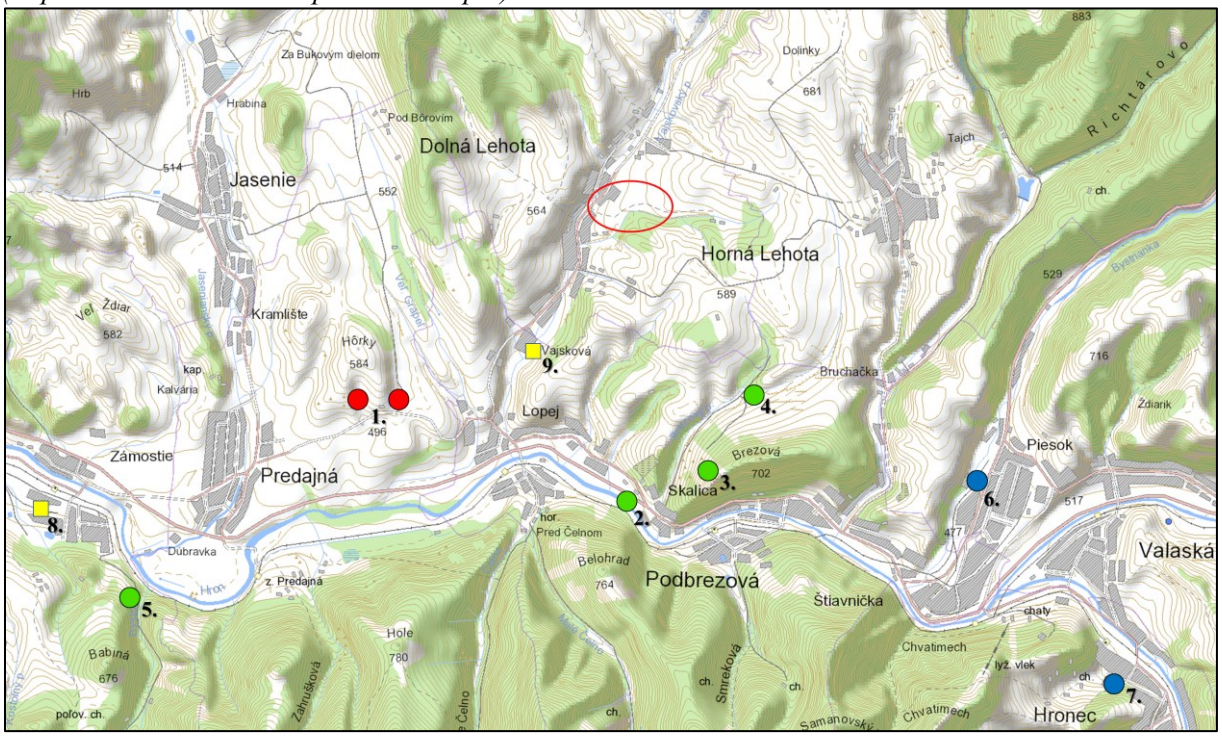
III.4.7. Environmentálne záťaže

Environmentálna záťaž je v zmysle geologického zákona zadefinovaná ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie

alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody. Ide o široké spektrum území kontaminovaných priemyselnou, vojenskou, banskou, dopravnou a poľnohospodárskou činnosťou, ale aj nesprávnym nakladaním s odpadom.

Environmentálne záťaže podľa časti A,B,C registra environmentálnych záťaží sa v širšom hodnotenom území nachádzajú nasledovné sanované a rekultivované (register C), potvrdené (register B) a pravdepodobné (register A) environmentálne záťaže:

Obrázok 8: Mapa environmentálnych záťaži v hodnotenom území a jeho širšom okolí (http://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa/)

E.č.	Identifikátor EZ	Register	Názov EZ	Druh činnosti
1.	SK/EZ/BR/74 (73)	B	BR (016) / Predajná - skládka PO Predajná I – II	skládka priemyselného odpadu
2.	SK/EZ/BR/1152	C	BR (007) / Podbrezová - ČS PHM Lopej	čerpacia stanica PHM
3.	SK/EZ/BR/1153	C	BR (008) / Podbrezová - halda Šiklov	skládka priemyselného odpadu
4.	SK/EZ/BR/1154	C	BR (009) / Podbrezová - skládka TKO Šiklov	skládka komunálneho odpadu
5.	SK/EZ/BR/1150	C	BR (005) / Nemecká - skládka PO Vršina	skládka priemyselného odpadu
6.	SK/EZ/BR/76	A	BR (018) / Valaská - areál ESPE Piesok	
7.	SK/EZ/BR/64	A	BR (006) / Hronec - skládka PO a KO	
8.	SK/EZ/BR/1151	B, C	BR (006) / Podbrezová - bývalá antimónová huta Vajsková	spracovanie nerastných surovín
9.	SK/EZ/BR/67	B, C	BR (009) / Nemecká - areál Petrochema Dubová	spracovanie a skladovanie ropy a ropných látok

III.4.8. Hluková záťaž

Významnými líniovými zdrojmi hluku v hodnotenom území je automobilová doprava. Analýza hlukových pomerov na území nepreukázala prekročenie limitných hodnôt hluku. Hlukové pomery hodnoteného územia sú hlavne ovplyvnené automobilovou dopravou po komunikácii III/2373.

III.4.9. Súčasný zdravotný stav obyvateľstva

Kvalita životného prostredia je jedným z rozhodujúcich faktorov vplývajúcich na zdravie a priemerný vek obyvateľstva. Stav populácie sa dá odvodiť od počtu živonarodených, zomretých obyvateľov a dojčenskej úmrtnosti. Zdravie obyvateľstva je definované ako stav úplnej telesnej, duševnej a sociálnej pohody, teda nie je len označením neprítomnosti choroby. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva má množstvo determentov z ktorých medzi najdôležitejšie patria: životný štýl, životné podmienky, genetická výbava, úroveň zdravotnej starostlivosti.

Tabuľka 15: Živorodičky podľa veku za rok 2019 – 2022 (ŠÚ SR)

	Ukazovateľ	2022	2021	2020	2019
Okres Brezno	Menej ako 14	1	0	0	1
	15 - 19 rokov	54	60	46	55
	20 - 24 rokov	121	110	128	101
	25 - 29 rokov	150	146	195	156
	30 - 34 rokov	150	150	125	137
	35 - 39 rokov	63	68	69	87
	40 - 44 rokov	13	18	8	15
	45 – 49 rokov	1	2	0	0

Tabuľka 16: Zomrelí podľa veku a pohlavia v okrese Brezno (ŠÚ SR)

Ukazovateľ	2020			2019			2018		
	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Žena	Spolu	Muži	Ženy
1-14 rokov	2	0	2	0	0	0	0	0	0
15 -29 rokov	6	5	1	7	6	1	8	6	2
30 -34 rokov	6	6	0	6	4	2	4	4	0
35 -39 rokov	8	5	3	5	4	4	5	5	0
40 -44 rokov	12	6	6	17	12	5	13	10	3
45 -49 rokov	25	17	8	16	12	4	23	19	4
50 -54 rokov	25	17	8	27	17	10	23	16	7
55 -59 rokov	34	25	9	53	41	12	38	29	9
60 -64 rokov	61	42	19	65	48	17	58	41	17
65 -69 rokov	78	50	28	127	81	46	101	64	37
70 -74 rokov	93	58	35	119	73	47	103	69	34
75 -79 rokov	79	34	42	126	60	66	125	65	60
80 -84 rokov	100	38	69	128	39	89	103	31	71

Zvýšená úmrtnosť je u mužov aj u žien od 60 roku života. Najviac úmrtí bolo v mužskej časti populácie v dôsledku ochorení obehovej sústavy (najmä infarkt myokardu a cievne ochorenia mozgu), novotvarov (hlavne nádory priedušnice, priedušiek a pľúc, žalúdka a čriev), a ochorení tráviacej sústavy. U žien bola tiež úmrtnosť na choroby obehovej sústavy

najvyššia, za nimi nasledujú nádorové ochorenia. U mužov je vyššia úmrtnosť v dôsledku poranení a otráv oproti ženám. Je to najmä dôsledok vysokého podielu úmrtí pri dopravných nehodách a vyššia je aj úmrtnosť z dôvodu násilia.

Choroby obehovej sústavy sú pre závažný klinický priebeh a hromadný výskyt v populácii, podmienený najmä vysokou prevalenciou príslušných rizikových faktorov, závažným nielen zdravotným, ale aj socio-ekonomickým problémom. Najmä ischemické choroby srdca a cievne mozgové príhody si vyžadujú vysoké nároky na liečebné náklady. Podľa prognóz si v miere podielu finančného zaťaženia krajín chorobami tieto skupiny z chorôb udržia aj do roku 2030 prvé a tretie miesto. K týmto nákladom sa musia počítať aj nepriame náklady, ktoré súvisia s prekážkami v práci (so stratou produktivity práce). Nádory sú v krajinách EÚ i v rámci celého Európskeho regiónu druhou najčastejšou príčinou smrti v populácii mužov aj žien zo všetkých.

Obrázok 9: Zomrelí podľa príčin smrti a pohlavia v okrese Brezno (ŠÚ SR)

	Príčina smrti				
	Nádorové ochorenia	Choroby obehovej sústavy	Choroby dýchacej sústavy	Choroby tráviacej sústavy	Vonkajšie príčiny
Spolu	154	331	73	53	23
Muži	79	147	43	36	18
Ženy	75	184	30	17	5

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie

IV.1. Požiadavky na vstupy

IV.1.1. Záber pôdy

Hodnotené územie navrhovanej výstavby rodinných domov sa nachádza v mimo zastavaného územia obce. Rozprestiera sa na mierne svahovitom území s prítomnosťou extenzívne využívaných trvale trávnatých porastov. Pozemky navrhovanej výstavby sú v katastri nehnuteľností evidované ako:

- územie navrhovanej IBV: orná pôda - Pozemok využívaný pre rastlinnú výrobu, na ktorom sa pestujú obilniny, okopaniny, krmoviny, technické plodiny, zelenina a iné poľnohospodárske plodiny alebo pozemok dočasne nevyužívaný pre rastlinnú výrobu (16 056 m^2). Pozemky sú vo vlastníctve jednotlivých staviteľov.
- územie v budúcnosti realizovaných spevnených komunikácii - zastavaná plocha a nádvorie - Pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba - cestná, miestna a účelová komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, nekryté parkovisko a ich súčasti (podľa súčasných odhadov 3 420 m^2). Pozemok je vo vlastníctve obce.
- územie navrhovaného vodovodu: zastavaná plocha a nádvorie - Pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba - cestná, miestna a účelová komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, nekryté parkovisko a ich súčasti (564 m^2). Pozemok je vo vlastníctve obce.

Obrázok 10: Využitie pozemkou v rámci navrhovanej činnosti

Územie navrhovaného vodovodu Územie navrhovanej výstavby IBV

Tabuľka 17: Zoznam pozemkov navrhovaných pre výstavbu jednotlivých rodinných domov.

	Č.parcely	Výmera	Druh pozemku		Č.parcely	Výmera	Druh pozemku
RD 1	3525/3	874	Orná pôda	RD 9	3531/4	862	Orná pôda
RD 2	3525/4	1060	Orná pôda	RD 10	3532/2	815	Orná pôda
RD 3	3525/5	1108	Orná pôda	RD 11	3532/1	800	Orná pôda
RD 4	3531/9	1084	Orná pôda	RD 12	3757/2	819	Orná pôda
RD 5	3531/8	1130	Orná pôda	RD 13	3757/1	824	Orná pôda
RD 6	3531/7	996	Orná pôda	RD 14	3757/4	1281	Orná pôda
RD 7	3531/6	1053	Orná pôda	RD 15	3757/5	1260	Orná pôda
RD 8	3531/5	1000	Orná pôda	RD 16	3757/3	1090	Orná pôda

Hodnotené územie charakterizujú pozemky ornej pôdyt, preto je potrebné požiadať o ich vyňatie spod správy PP. Súhlas na trvalé odňatie PP na nepoľnohospodárske účely požiada investor stavby v zmysle § 17 zákona č. 220/2004 Z.z. pred vydaním stavebných povolení.

Limity priestorového usporiadania územia

- Záväzná maximálna nadzemná podlažnosť objektov sa navrhuje variantne:
    D. jedno nadzemné podlažie s konštrukčnou výškou 3,0 m + funkčné podkrovie do výšky 7,0 m
    E. dve nadzemné podlažia s konštrukčnou výškou 7,0 m
    F. jedno nadzemné podlažie s konštrukčnou výškou 3,0 m + funkčné podkrovie do výšky 7,0 m a v závislosti od terénu + suterén so svetlou výškou do 2,5 m (k.v.3,0 m).
- Zastavanosť pozemkov – maximálne 40% zastavaná plocha, čo predstavuje stavebný objekt, prístrešky, záhradné krby a ostatné spevnené plochy.
- Podiel zelene a nezastavaných plôch: 60% - v riešení využitia pozemku sa obytná zeleň sústredí na vlastných pozemkoch a v rámci oddelenia susediacich objektov.
- V oddelení objektov od prístupovej komunikácie je možné uplatniť oplotenia – nie plné, do výšky max. 2 000 mm.
- Sprístupnenie lokality je priamo z prístupovej komunikácie navrhovanej na rekonštrukciu jestvujúcej poľnej komunikácie so šírkovou úpravou. Sprístupnenie jednotlivých pozemkov je z navrhovanej obslužnej komunikácie. V riešení statickej dopravy sa v rámci každého pozemku vytvorí priestor na odstavné státie dvoch automobilov.
- Osadenie stavieb vo vzdialenosti od hranice susedných pozemkov je min. 3 m.
- Určené je šírkové usporiadanie prístupovej komunikácie: 5,50 m, resp.3,25 m + výhybňa 2,25 m.

Pred začiatkom výstavby sa zo záujmového územia postupne odhrnie humózna vrstva a skrývka podorničia. Tieto sa zhrnú na dočasnú depóniu, resp. sa odvezú priamo do lokalít rekultivácie. Humózna vrstva sa odstráni v hrúbke 400 mm. Následne sa pristúpi k realizácii technických úprav, ktorými sa docieli konečný tvar a profil upravovaného územia. Humózne zeminy sa použijú na spätné zahumusovanie pozemkov (zahrad) ako aj na sadové a terénne úpravy.

IV.1.2. Spotreba vody

Spotreba pitnej vody je spracovaná na základe vyhlášky MŽP SR č. 684 zo dňa 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

Podľa údajov investora v IBV sa plánuje výstavba 16 ks RD.

Počet obyvateľov ..... 16 x 3,5 = 56

Priemerná denná spotreba vody :
Q_p = 56 obyv. x 135 l/obyv./deň = 7 560 l/deň = 7,56 m^3/deň = 0,087 l/s

Maximálna denná spotreba vody
$Q_{max.}$ = Qp x kd = 0,087 x 2 = 0,167 l/s

Max. hodinová spotreba
$Q_h = Q_{max.}$ x kh = 0,167 x 6,6 = 1,1 l/s

Tlakové pomery:

Verejný vodovod obce je zásobovaný z vodojemu objemu 300 m^3.

Kóta min. hladiny 520,00 m.n.m

Najnižšie miesto IBV: 518,00 m.n.m

Najvyššie miesto IBV: 530,00 m.n.m

Pre zabezpečenie zásobovania IBV vodou je potrebné na vodovodnom potrubí vybudovať dotláčaciu stanicu, ktorá zabezpečí zvýšenie tlaku na požadovanú hodnotu pre zabezpečenie zásobovania RD pitnou vodou.

Dotláčacia stanica je osadená na kóte : 500,20 m.n.m

IV.1.3. Spotreba energetických zdrojov

Elektrická energia:

Energetická bilancia pozostáva z čiastkových bilancií pre umelé osvetlenie, zásuvkové obvody a technologické obvody. Všetky elektrické rozvody budú v normálnej prevádzke napájané z verejného zdroja elektrickej energie.

Normálna prevádzka – základný zdroj elektrickej energie:

Inštalovaný výkon P_i = 340 kW

Súdobý výkon, koeficient 0,33 P_s = 112 kW

Spotreba plynu:

Pri realizácii navrhovanej činnosti „Dolná Lehota - SEVER“ sa v súčasnom stave projektovej dokuemntácie neuvažuje so zavedením zemného plynu.

IV.1.4. Nároky na dopravu

Hodnotené územie je v súčasnej dobe prístupné po nespevnenej účelovej komunikácii (poľnej ceste). Táto cesta je v KN vedená ako zastavaná plocha a nádvorie (Pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba - cestná, miestna a účelová komunikácia, lesná cesta, poľná

cesta, chodník, nekryté parkovisko a ich súčasti) a je vo vlastníctve obce Dolná Lehota.

Prístupová komunikácia sa napája na obecnú komunikáciu severne od hodnoteného územia. Dĺžka komunikácie pre účely realizácie navrhovanej činnosti je 570 m. Predpokladá sa že spevnená komunikácia bude vybudovaná vo vyšších stupňoch rozvoja hodnoteného územia.

Pre účely tejto dokumentácie ako aj na základe vlastnícko-právnych výťahov odhadujeme že prístupová komunikácia bude navrhnuté v kategórii MO 6,5/30 – C3 s obrubníkmi prípadne MOK 7,00/30 – C3 s krajnicami, pričom šírka vozovky komunikácie bude š = 5,50 m (dvojpruhová, obojsmerná).

Statická doprava bude vyriešená na pozemkoch stavebníkov (jednotlivých RD), pričom pokiaľ bude parkovanie každý stavebník riešiť individuálne je potrebné zabezpečiť parkovaciu plochu s dvomi parkovacími miestami za predpokladu, že sa bude jednať 1 bytovú jednotkou.

Celkový počet domov (rekreačných/rodinných)	16 ks
Počet parkovacích miest pre jednotlivé domy	2,5 PM
Spolu pakovacích miest	40 PM

Vzhľadom na rozsah a charakter výstavby v lokalite sú na všetkých komunikáciách navrhnuté jednostranné chodníky pre peších so šírkou min. 1,50 m. Cyklistická doprava bude zabezpečená po telese komunikácie bez samostatných pruhov.

IV.1.5. Nároky ma pracovné sily

V súvislosti s realizáciou činnosti vzniknú nároky na nové pracovné sily v etape prípravy územia pre výstavbu a v etape samotnej výstavby. S ohľadom na skutočnosť, že výstavbu jednotlivých objektov (rodinné domy) si budú zabezpečovať vlastníci nehnuteľností vo vlastnej réžii, nevieme odhadnúť nároky na pracovné sily v súvislosti s realizáciou činnosti. Výstavba komunikácií a inžinierskych sietí budú realizované dodávateľským spôsobom. Výber zhotoviteľa je podmienený druhom vykonávaných prác – zhotoviteľ musí vlastniť na požadované druhy prác oprávnenia, licencie a pod..

IV.1.6. Surovinové zdroje

Nároky na suroviny a materiál počas výstavby budú spresnené v stavebno-technickej dokumentácii vyššieho stupňa. V zásade možno predpokladať, že pri realizácii stavby budú použité suroviny a materiál, aké predpisujú príslušné právne a technické normy v oblasti zakladania a realizácie stavieb v SR (štrk, piesok, cement, betónové dlažby, keramické výrobky, železo, strešné krytiny, izolácie, drevo, plastové výrobky, sklo a iné stavebné hmoty a materiály). Množstvá nie sú doposiaľ špecifikované. Zdrojmi týchto materiálov budú štandardné ťažobné a iné zdroje dodávateľských organizácií, resp. pôjde o obchodné výrobky zo zdrojov mimo dotknutého územia, ktorých prísun si zabezpečí samotná stavebná organizácia prípadne samotný staviteľ.

Prevádzka navrhovanej činnosti si nevyžiada prísun špecifických surovín a materiálu.

IV.1.7. Významné sadové úpravy

Pred zahájením prác na vlastnej výstavbe navrhovaných stavebných objektov bude potrebné zrealizovať prípravu daného územia, pričom tá bude spočívať vo vyčistení územia pre potreby

výstavby a vo vybudovaní prípojok technickej infraštruktúry a v napojení na existujúcu dopravnú infraštruktúru. Požiadavky na uvádzanie dokončených stavieb do prevádzky budú podmienené ukončením prác na inžinierskych sieťach a na vybudovaní komunikácií a spevnených plôch, resp. v uskutočnení sadovníckych úprav. Podrobne bude riešenie výstavby riešené v projekte organizácie výstavby, ktorý bude riešiť koncepciu postupu výstavby s prihliadnutím na elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Súčasťou výstavby sú terénne a sadovnícke úpravy, ktoré majú architektonicky dotvoriť prostredie a esteticky spríjemniť pobyt v území. V rámci návrhu sú k riešeniu k dispozícii jednostranný zelený pás po celej dĺžke komunikácií a niektoré bodové zostatkové plochy.

Riešené plochy sa vyrovnajú ornicou zo skládky. Pôda sa prihnojí napr. hnojivom Vitahum v množstve 60 l/m^3 dovezenej zeminy a frézovaním a hrabaním sa upraví do definitívnej podoby. Po vymeraní a vytýčení plôch a kompozícií sa zrealizuje samotná výsadba kríkov a stromov a to pri dodržaní technologických postupov a v agrotechnických termínoch. Každá drevina bude prihnojená napr. 2 l hnojiva - Lesnícky substrát do jamky a 1 kus tabletovaného hnojiva Silvamix. Plochy kríkových výsadieb sa zamulčujú mulčovacími plachtami a presypú sa kôrou stromov v hrúbke 0,1 m, aby sa zabránilo prerastaniu buriny a nadmernému výparu z pôdy. Výber druhovej skladby kríkov a stromov je navrhnutý tak, aby dreviny svojimi rôznorodými kvetmi, listami, plodmi a vzrastom esteticky obohatili a dotvorili lokalitu.

Presné riešenie sadovníckych úprav a druhovej skladby výsadby bude špecifikované v ďalšom stupni PD a pri výbere druhovej skladby bude braný ohľad na prirodzenú vegetáciu v danej lokalite.

IV.2. Údaje o výstupoch

IV.2.1. Zdroj znečistenia ovzdušia

Predmetná stavba nie je kategorizovaná ako stredný zdroj znečisťovania ovzdušia a ani ako veľký zdroj znečisťovania ovzdušia, preto nepodlieha vydaniu súhlasu zákona o ovzduší.

Počas výstavby navrhovanej činnosti budú zdrojom znečistenia ovzdušia výkopové práce, resp. stavebná mechanizácia, pomocou ktorej sa budú vykonávať stavebné činnosti na jednotlivých navrhovaných stavebných objektoch. Ide o bodové a plošné zdroje znečisťovania ovzdušia. Plošným zdrojom znečistenia ovzdušia budú aj skládky sypkých materiálov. Prístupové komunikácie, ktoré sa budú využívať počas výstavby navrhovanej činnosti budú predstavovať líniové zdroje znečistenia ovzdušia a v neposlednom rade netreba zabudnúť na mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia a to dopravu súvisiacu s výstavbou navrhovanej činnosti (pracovníci, mechanizmy, zásobovanie...). Množstvo emisií bude závisieť od počtu mechanizmov, priebehu výstavby, ročného obdobia, poveternostných podmienok a pod. Zvýšená prašnosť sa bude prejavovať najmä vo veterných dňoch a pri dlhšie trvajúcom bezzrážkovom období a to hlavne v období zemných, búracích a výkopových prác. Tento vplyv bude však len dočasný.

Vzhľadom na využitie elektrickej energie a obnoviteľných zdrojov energie (fotovoltaické články, kolektory) pre vykurovanie a ohrev TUV nebude prevádzka primárneho tepelného hospodárstva produkovať znečisťujúce látky do ovzdušia. Malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia budú v prípade sporadického doplnkového využitia krby na drevnú hmotu. Navrhované krby nie sú určené pre výlučné vykurovanie objektov a ohrev TUV ani pre trvalú prevádzku, ide o doplnkové skôr estetické zdroje. Mobilnými zdrojmi znečistenia ovzdušia

budú v čase prevádzky osobné motorové vozidlá užívateľov, resp. vlastníkov s produkciou výfukových plynov (TZL, SO_2, NOx, CO).

S nákladnou dopravou sa počíta len v rámci výstavby a údržby (napr. zber odpadu).

Parkovacie plochy budú decentralizované s malou kapacitou a teda budú nevýznamným stacionárnym zdrojom znečisťovania ovzdušia.

IV.2.2. Odpadové vody

Splaškové odpadové vody

Odvádzanie splaškových vôd z objektov rodinných domov bude riešené do izolovaných žúmp kým sa nevybuduje a nesprevádzkuje kanalizačná sieť obce, prípadne samostatná ČOV pre navrhovanú činnosť. Žumpy pre rodinné domy sú navrhované s 24 dňovým vývozom izolované žumpy, ktoré vybuduje každý majiteľ pozemku samostatne na vlastné náklady.

Množstvo splaškových odpadových vôd– množstvo odpadových splaškových vôd je odvodené zo spotreby pitnej vody:

Podľa údajov investora v IBV sa plánuje výstavba 16 ks RD.

Počet obyvateľov ..... 16 x 3,5 = 56

Priemerná denná spotreba vody :
Q_p = 56 obyv. x 135 l/obyv./deň = 7 560 l/deň = 7,56 m^3/deň = 0,087 l/s

Maximálna denná spotreba vody
$Q_{max.}$ = Qp x kd = 0,087 x 2 = 0,167 l/s

Max. hodinová spotreba
$Q_h = Q_{max.}$ x kh = 0,167 x 6,6 = 1,1 l/s

Podľa dlhodobého sledovania zloženia mestských odpadových vôd od obyvateľstva sa predpokladá nasledovné zloženie odpadových vôd:

pH	7,2 - 7,8
BSK_5	100 - 400,0 $mg.l^{-1}$
CHSK	250 -1000,0 $mg.l^{-1}$
Rozpust.látky	600 - 800,0 $mg.l^{-1}$
Nerozpust.látky	500 - 700,0 $mg.l^{-1}$
(z toho 63% usaditeľné, 33% neusaditeľné)	
iont NH_4	20 - 42 $mg.l^{-1}$

Návrh veľkosti žumpy pre rekreačnú chatu podľa (STN 75 6081/2000 – Žumpy na splaškové odpadové vody):

Počet budúcich rodinných domov	16 ks
Výpočtový počet osôb v jednej domoch	4 osôb
Využiteľný objem navrhovanej žumpy úžitkový objem 15,0m^3, využiteľný objem 13,0m^3	
Časový interval vyprázdňovania žumpy	24-tý deň
Počet napojených obyvateľov	4 osôb

Priemerná denná spotreba vody 100 ÷ 135 l/o.d

Počas užívania budú vznikať splaškové vody, ktoré môžu vplývať na fyzikálne a chemické vlastnosti povrchových a podzemných vôd. Odvádzanie splaškových vôd z objektov rodinných a rekreačných domov bude riešené do izolovaných žúmp kým sa nevybuduje a nesprevádzkuje kanalizačná v obci (resp. ČOV v hodnotenom území).

Dažďové odpadové vody

Bilancie dažďových odpadových vôd sa týkajú výlučne vôd z navrhovanej prístupovej komunikácie a chodníkov. Dažďové vody zo striech jednotlivých rekreačných chát resp. rodinných domov si budú riešiť stavebníci samostatne (uprednostňujú sa akumulačné podzemné nádrže dažďových vôd, rozptýlené vsakovanie...):

Odvodňovaná komunikácia S_1	2 850 m^2 = 0,285 ha
Odvodňované chodníky S_2	570 m^2= 0,057 ha
Intenzita prívalového dažďa i_{15}	155 $l.s.ha^{-1}$
Periodicita	0,5
ročný úhrn zrážok	821 $mm.rok^{-1}$
odtokový súčiniteľ Φ_1 (asfalt)	0,9
odtokový súčiniteľ Φ_2(zámková dlažba)	0,75

Výpočtové množstvo dažďových odpadových vôd odvedených z hodnoteného územia:

$Q = S_1 . i . \Phi_1 + S_2 . i . \Phi_2$ = 39,06 + 6,62 = 45,68 $l.s^{-1}$

$Q_{ročné}$ = 0,821 x 3 422 = 2 809 $m^3.rok^{-1}$

Vsakovanie:
Odvedenie dažďových vôd z navrhovaného územia sa prevedie pomocou cestnej dažďovej kanalizácie, do ktorej budú zaústené prípojky cez ORL a poprípade samostatné dažďové vody zo spevnených plôch pre peších (chodníkov). Dažďové vody budú zachytené a zlikvidované na pozemku vo vsakovacích blokoch. Je možné konštatovať, že zrážkové vody ostanú v dotknutom území.

IV.2.3. Odpady

Z hľadiska charakteru navrhovanej činnosti je možné uvažovať so vznikom odpadu pri príprave dotknutého územia, pri stavebných prácach ako aj počas užívania jednotlivých rodinných domov, ktorá bude priamo závisieť od majiteľa stavebného pozemku.

Nakladanie s odpadmi sa bude riadiť platnou právnou úpravou na úseku odpadového hospodárstva (zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov), v zmysle hierarchie odpadového hospodárstva, ktorou je záväzné poradie týchto priorít:

a. predchádzanie vzniku odpadu,
b. príprava na opätovné použitie,
c. recyklácia,
d. iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie,
e. zneškodňovanie,

Tabuľka 18: Predpokladané druhy odpadov, vznikajúce počas výstavby a predpokladaný spôsob nakladania s nimi

por. č.	katalógové číslo odpadu	názov odpadu	kategória odpadu	pôvod odpadu	kód nakladania
1.	15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	O	nové výrobky	R13
2.	15 01 02	Obaly z plastov	O	nové výrobky	R13
3.	15 01 03	Obaly z dreva	O	nové výrobky	R1
4.	15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované s nebezpečnými látkami	N	nové výrobky	D10
5.	17 01 07	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O	dokončovacie práce	D1
6.	17 02 01	Drevo	O	z výstavby	R1
7.	17 02 02	Sklo	O	z výstavby	R5
8.	17 02 03	Plasty	O	z výstavby	D1
9.	17 03 02	Bituménové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O	dokončovacie práce	R5, R12
10.	17 04 05	Železo a oceľ	O	z výstavby	R13
11.					
12.	17 05 04	Zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	N	z výstavby	D1, D2
13.	17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O	z výstavby	R5, R12,D1,*2
14.	17 06 04	Izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	O	dokončovacie práce	D1
16.	20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	nové výrobky	R4,R5

Legenda:
O - Odpad zaradený do kategórie ostatné odpady, N - Odpad zaradený do kategórie nebezpečných odpadov. R1 – Využitie najmä ako palivo alebo na získanie energie iným spôsobom, R5 – Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov, R13 Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12, D1 – Uloženie do zeme alebo na povrchu zeme (napr. skládka odpadov), D8 – Biologická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12, D10 – Spaľovanie na pevnine.

Zneškodňovanie stavebných odpadov vzniknutých počas výstavby zabezpečí budúci investor na vlastné náklady. Spôsob a nakladanie so vzniknutými odpadmi bude presnejšie dokumentované pri

stavebnom konaní a kontrolované pri kolaudačnom konaní. Odpadový papier, plasty, stavebné železo sa budú zhodnocovať odpovedajúcim spôsobom – recykláciou prostredníctvom oprávnených osôb. Nebezpečné odpady sa budú počas výstavby uskladňovať v špeciálnych kontajneroch a priebežne sa budú likvidovať oprávnenou organizáciou. Odpady vzniknuté pri stavebnej činnosti, ktoré nie je možné zhodnotiť, môžu byť zneškodnené na skládke nie nebezpečných odpadov.

Pri nakladaní s odpadmi je potrebné postupovať v zmysle §12 až §14 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V prípade, ak stavebné práce budú realizované dodávateľským spôsobom prostredníctvom firiem, dodávateľ stavebných prác, ako pôvodca odpadov vznikajúcich pri jeho činnosti v rámci tejto akcie zodpovedá za ich zneškodňovanie alebo využitie a pri nakladaní s odpadmi je povinný dodržiavať príslušné § uvedeného zákona a vykonávacej vyhlášky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.

K žiadosti o kolaudačné rozhodnutie doloží stavebník príslušnému okresnému úradu, odboru starostlivosti o životné prostredie potvrdenie o prevzatí stavebného odpadu na povolenú skládku resp. na využitie ako druhotnej suroviny.

Počas prevádzky bude vznikať prevažne komunálny odpad. Komunálny odpad (20 03 01) bude zhromažďovaný v kontajneroch na KO a zneškodňovaný v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce. Za nakladanie s KO zodpovedá obec. Nádoby na zber komunálnych odpadov budú rozmiestnené v zmysle VZN obce. Budúci užívatelia budú povinní uzatvoriť s obcou zmluvu na zber a zneškodňovanie komunálnych odpadov a pri nakladaní s KO sa riadiť podľa VZN obce.

Na zhromažďovanie odpadov pred ich zneškodnením príp. zberom, bude vyhradený, stavebne ohraničený priestor pri rodinných domoch, kde budú uložené kontajnery na zmesový komunálny odpad a vyseparované zložky zhodnotiteľných odpadov.

Tabuľka 19: Očakávané druhy vzniknutých odpadov počas prevádzky navrhovanej činnosti

Kód odpadu	Názov odpadu
20 01 01	Papier a lepenka
20 01 02	Sklo
20 01 03	Viacvrstvové kombinované materiály (VKM) na báze lepenky
20 01 39	Plasty
20 01 08	Biologicky rozložiteľný kuchynský odpad
20 01 40	Kovy
20 03 01	Zmesový komunálny odpad

Ostatné druhy odpadov /ako objemný odpad, odpad z elektrozariadení, rastlinné odpady/ budú mať možnosť obyvatelia odovzdať na zbernom mieste.

Odpadové hospodárstvo jednotlivých rodinných domov:

Prístrešok pre nádoby na zmesový komunálny odpad z jednotlivých rodinných domov bude umiestnený na spevnenej ploche pri uličnom oplotení, kde budú umiestnené nádoby na triedený komunálny odpad z domácnosti. Nádoby na zmesový komunálny odpad obyvatelia rodinných domov sprístupnia od miestnej komunikácie pre zber domového odpadu, ktorý je v obci uskutočňovaný pravidelne na základe zmluvy medzi obcou a oprávnenou firmou.

IV.2.4. Hluk a vibrácie

Hluk:
Počas stavebných prác dôjde k zvýšeniu hladiny hluku zo zdrojov dopravných a stavebných mechanizmov. Počas výstavby zámeru sa predpokladá prevádzka stavebných strojov, hluk sa bude šíriť najmä z priestoru staveniska, v menšej miere tiež z prístupovej komunikácie.

Najvýznamnejšie hlukové emisie predstavuje doprava materiálu ťažkými nákladnými vozidlami a realizácia zemných prác ťažkými mechanizmami.

Pre stavebnú činnosť možno uvažovať s orientačnými hodnotami jednotlivých strojov:

- *nákladné automobily typu Tatra v 7m LPA(7m) =* *87 - 89 dB*
- *buldozérv 7m LPA(7m) =* *86 - 90 dB*
- *zhutňovacie stroje v 7m LPA(7m) =* *83 - 86 dB*
- *grader (7m) =* *86 - 88 dB*
- *bager v 7m LPA(10m) =* *83 - 87 dB*
- *nakladače zeminy v 7m LPA(10m)* *86 - 89 dB*

Vplyv hluku z výstavby však bude obmedzený na priestor stavieb a časovo obmedzený na dobu výstavby, predovšetkým v čase terénnych úprav a zemných prác. V neskorších fázach výstavby bude záťaž obyvateľstva v území nižšia.

Pri spracovaní Plánu organizácie výstavby odporúčame navrhovať dopravné trasy, spojené s logistikou stavebného materiálu/odpadu s ohľadom na dotknuté obytné prostredie – t.z. trasovať odvoz/prívoz stavebného materiálu/odpadu tak, aby bola hluková záťaž, spojená s prejazdom ťažkých nákladných automobilov čo najnižšia.

Pri prevádzke bude zdrojom hluku najmä doprava:

- osobná doprava
- technika na odvoz odpadov

Počas užívania stavby na zabezpečenie limitov hluku v súlade s hygienickými predpismi budú postačovať vlastnosti stavebných konštrukcií budov. Hluk súvisiaci s činnosťami pri prevádzke navrhovanej činnosti nespôsobí prekročenie najvyšších prípustných hladín hluku v zmysle požiadaviek Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hladinách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Prevádzka objektov nepredpokladá technológie, ktoré produkujú nadmerný hluk vo vnútornom ani vonkajšom prostredí. Počas prevádzky sa v hodnotenom území nebudú nachádzať žiadne významné zdroje hluku.

V danej fáze projektu nie sú známe akustické parametre vonkajších stacionárnych zdrojov navrhovanej činnosti.

V súvislosti s hlukovou situáciou v území je možné konštatovať, že v súčasnosti je hlavným zdrojom hluku v území cestná doprava a túto skutočnosť nezmení ani realizácia navrhovanej činnosti. Hluk z automobilovej dopravy v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. v platnom znení, v súčasnosti neprekračuje prípustné hodnoty.

Vibrácie:
Vibrácie rovnako ako hluk môžu prenikať do vnútorných chránených priestorov z vonkajších alebo vnútorných zdrojov. Ako v prípade zvuku, tak aj v prípade vibrácií je útlm prostredím závislý od frekvencie kmitov, t.j. vyššie frekvencie sú v pôde pri vzrastajúcej vzdialenosti účinnejšie tlmené. Predikcia šírenia vibrácií s akceptovateľnou presnosťou nie je možná, nakoľko nie je známe štruktúrne zloženie podložia ako aj výskyt potenciálnych vibračných mostov v dôsledku nerovnomernej hustoty prostredia, v ktorom sa vibrácie šíria. Z toho dôvodu sa len definovali skupiny možných zdrojov vibrácií v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti.

Počas výstavby navrhovanej činnosti je možným zdrojom vibrácií zakladanie objektov.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti bude vonkajším zdrojom vibrácií len bežná cestná doprava na priľahlých komunikáciách. Intenzita tejto dopravy s dominantným zastúpením osobných automobilov nepredstavuje faktor atakujúci prípustnú hodnotu neprerušovaných alebo periodicky prerušovaných vibrácií v okolitých miestnostiach.

IV.2.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia
Predkladaný zámer nebude zdrojom elektromagnetického ani iného žiarenia alebo fyzikálnych polí, počas výstavby ani počas užívania.

IV.2.6. teplo, zápach a iné výstupy
Počas výstavby ani počas užívania zámeru sa nepredpokladá vznik tepla, zápachu, ani iných výstupov. V plánovanej výstavbe nebudú inštalované také zariadenia, ani nebudú použité počas výstavby, ktoré by mohli produkovať nadmerné množstvo tepla, ktoré by sa šírilo mimo priamo dotknuté územie.

IV.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie
Súčasťou hodnotenia v tejto kapitole sú priame a nepriame vplyvy navrhovanej činnosti, primárne a sekundárne vplyvy navrhovanej činnosti, krátkodobé a dlhodobé vplyvy navrhovanej činnosti, dočasné a trvalé vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a to počas jej realizácie. Hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vychádza z identifikácie kvality a kvantity vstupov a výstupov už uvedených, ako aj s dostupných informácií o území, informácií o navrhovanej činnosti, s praktických skúseností z posudzovania obdobných činností a v neposlednom rade aj z rekognoskácie terénu, na ktorom sa má navrhovaná činnosť realizovať.

Cieľom špecifikácie vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľstva počas realizácie je podchytenie tých okolností, ktoré by závažným spôsobom modifikovali existujúcu kvalitu životného prostredia a zdravie dotknutého obyvateľstva, či už v pozitívnom alebo negatívnom smere.

IV.3.1. Vplyvy na horninové prostredie, geodynamické javy, nerastné suroviny a geomorfologické pomery

Počas výstavby:
Medzi priame vplyvy na horninové prostredie je možné zaradiť zemné, výkopové práce potrebné pre uloženie inžinierskych sietí a dopravnej infraštruktúry. Všeobecné technické

požiadavky pre výstavbu navrhovanej činnosti sú dané vo všeobecne záväzných právnych predpisoch a STN a to aj v súvislosti s použitými materiálmi a vykonanými prácami. Ich dodržiavanie je pre bezpečnosť a kvalitu vykonaných prác nevyhnutnou podmienkou.

Horninové prostredie môže byť počas výstavby ovplyvnené najmä technickým stavom stavebných zariadení a mechanizmov, ktorý ovplyvní riziko možnej kontaminácie. Pri zabezpečení opatrení počas výkopových a stavebných prácach nehrozia riziká kontaminácie horninového prostredia. Zemné práce a zakladanie navrhovanej výstavby budú mať na horninové prostredie trvalý ale nevýznamný vplyv. Zaistením dobrého technického stavu stavebných zariadení a mechanizmov sa zníži riziko možnej kontaminácie pôdy počas výstavby. Prípadný únik ropných látok, resp. iných nebezpečných látok pri výstavbe možno odstrániť použitím sorpčných prostriedkov. Tieto vplyvy, ktoré môžu ohroziť horninové prostredie počas výstavby možno hodnotiť ako dočasné a nevýznamné.

Počas výstavby jednotlivých domov bude za potenciálne znečistenie horninového prostredia zodpovedať samotný vlastník resp. realizátor stavby.

Počas prevádzky:
Pri prevádzke navrhovanej činnosti sú z hľadiska zaťaženia horninového prostredia aktuálne riziká spojené najmä s:

- porušením celistvosti splaškovej kanalizácie, retenčnej nádrže (žump) pre splaškové odpadové vody
- nevhodným nakladaním s nebezpečnými odpadmi, znečisťujúcimi látkami, kalmi z ORL
- následkom havárií, porúch automobilov na areálových komunikáciách a súkromných parkoviskách.

Pri týchto stavoch by mohlo dôjsť k havarijnému úniku znečisťujúcich látok do horninového prostredia. Pri správnej prevádzke, pravidelnej údržbe a dostatočnej prevencii možno tieto trvalé vplyvy považovať za nevýznamné.

Vzhľadom na parametre projektovanej činnosti, charakter prostredia a v prípade spoľahlivého založenia stavieb, neočakávame žiadne výrazné vplyvy posudzovanej činnosti v etape výstavby alebo prevádzky na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

IV.3.2. Vplyv na pôdu

Hlavným vplyvom navrhovanej činnosti na pôdu je práve záber PPF na ploche 1,6 ha. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k novému funkčnému využitiu pozemkov PPF na iné účely než na poľnohospodárske. Pri výstavbe navrhovanej činnosti dôjde k čiastočnej deštrukcii a zmene mechanicko-fyzikálnych vlastností pôdy a k čiastočnej strate biotopu pre pôdy edafón a živočíchov, pre ktorý bola sekundárnym zdrojom v rámci ich potravinových reťazcov.

Vyňatie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely sa realizuje v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Z hľadiska výstavby navrhovanej činnosti môže dôjsť k ďalším negatívnym účinkom, ako je zhutnenie, prípadne kontaminácia pôdy, preto je nevyhnutné dôsledne postupovať podľa

ustanovení zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, aby sa tieto vplyvy nenastali, resp. aby sa čo najviac eliminovali.

Počas výstavby:
Počas výstavby navrhovanej činnosti je možnosť kontaminácie pôdy spojená s rizikom nehôd alebo zlým technickým stavom vozového parku a mechanizmov (havárie). Prípadný únik ropných látok, resp. iných nebezpečných látok pri výstavbe navrhovanej činnosti možno odstrániť použitím sorpčných prostriedkov (napr. VAPEX). Tieto vplyvy sú dočasné a len potencionálne. Pri výstavbe navrhovanej činnosti dôjde k strate biotopu pre pôdny edafón a živočíchy, pre ktorých bola sekundárnym zdrojom v rámci ich potravinových reťazcov.

Počas prevádzky:
Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú žiadne vplyvy negatívne pôsobiace na pôdu.

Realizáciou navrhovanej činnosť dôjde v hodnotenom území približne (na základe súčasnej úrovne poznania projektu) k záveru 1,948 ha, tento vplyv je významný a negatívny. Navrhovaná činnosť nebude pri štandardnej prevádzke predstavovať zvýšenie rizika zaťaženia pôd v hodnotenom území.

IV.3.3. Vplyvy na ovzdušie

Ako už bolo konštatované v predchádzajúcich častiach textu, v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti neočakávame vznik nových významných zdrojov znečisťovania ovzdušia. Ako zdroje znečistenia ovzdušia v hodnotenom území predpokladáme plošné a líniové zdroje znečistenia, ktoré už boli popísané v kapitole IV.2.1. Zdroje znečisťovania ovzdušia.

Počas výstavby:
Počas výstavby dôjde k dočasnému zvýšeniu prašnosti a emisného zaťaženia spôsobenom stavebnou činnosťou, vrátane dopravy stavebných materiálov a surovín. Toto znečistenie však bude lokálne, viazane na priestor staveniska a v menšej miere na prístupových komunikáciách čiastočne aj na okolitú zástavbu. Vzhľadom na charakter a rozsah výstavby (16 domov) ako aj časovú diverzifikáciu realizácie jednotlivých RD sa nepredpokladá taká produkcia emisii, ktorá by spôsobila významné zhoršenie stavu ovzdušia. Príspevok k súčasnému stavu bude značne obmedzený.

Počas prevádzky:
Prevádzkou sa oproti súčasnému stavu (nulovému variantu) očakáva nárast emisii CO a NOx na prístupových cestách. Najvyššie koncentrácie CO a NO_2 však pravdepodobne neprekročia limitne hodnoty ani v prípade najnepriaznivejších rozptylových a prevádzkových podmienok. Je to dane okrem podielu navrhovanej činnosti na celkovom stave a kvalite ovzdušia aj zlepšovaním technického stavu vozidiel a znižovaním emisných faktorov.

Vzhľadom na využitie elektrickej energie a obnoviteľných zdrojov energie (fotovoltaické články, kolektory) pre vykurovanie a ohrev TUV nebude prevádzka primárneho tepelného hospodárstva produkovať znečisťujúce látky do ovzdušia. Malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia budú v prípade sporadického doplnkového využitia krby na drevnú hmotu.

Na základe uvedených skutočností hodnotíme vplyv na kvalitu ovzdušia z dlhodobého hľadiska ako lokálny a málo významný.

IV.3.4. Vplyv na vodu

Hodnotené územie navrhovanej výstavby sa nachádza v CHVO Nízke Tatry – východná časť.

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti, navrhované opatrenia a na skutočnosť, že posudzované územie sa nachádza cca 50 m zapadne od bezmenného prítoku Vajskovský potok, nepredpokladáme jeho priame ovplyvnenie touto činnosťou.

Vplyvy na podzemné vody sú takmer totožné s vplyvmi na horninové prostredie a pôdu, nakoľko tieto zložky životného prostredia sú úzko prepojené. Vplyvy na povrchové vody súvisia najmä s odvádzaním dažďových a tiež odpadových vôd a vplyvy na podzemné vody súvisia s možným únikom ropných produktov používaných pri prevádzke automobilov.

Počas výstavby:
Z hľadiska ohrozenia kvality podzemných vôd v období výstavby pripadajú do úvahy úniky látok zo skladov a stavebných mechanizmov, vrátane potenciálnych havarijných únikov. Všetky tieto negatívne činnosti je možné minimalizovať prísnym dodržiavaním technických a prevádzkových opatrení, ako aj pravidelnou kontrolou techniky a prísnym dodržiavaním príslušných ustanovení zákona o vodách č. 364/2004 Z.z.

Počas prevádzky:
Vybudovaním nových spevnených plôch dôjde k zmenšeniu plochy infiltrácie zrážkovej vody do podzemia. Tento vplyv je trvalý, negatívny a významný.

Vplyvy na kvalitu povrchových a podzemných vôd počas prevádzky navrhovanej činnosti súvisia s produkciou odpadových vôd. Prevádzkou budú vznikať zrážkové vody zo striech a spevnených plôch a splaškové odpadové vody.

Splaškové vody:
Počas užívania jednotlivých domov budú vznikať splaškové vody, ktoré môžu vplývať na fyzikálne a chemické vlastnosti povrchových a podzemných vôd. Odvádzanie splaškových vôd z objektov rodinných domov bude riešené do izolovaných žúmp kým sa nevybuduje a nesprevádzkuje kanalizačná v obci (resp. ČOV). Predpokladané množstvo splaškových vôd produkovaných po dokončení výstavby sa odhaduje na 7,56 m^3/deň (cca 2 700 m^3/rok).

Podľa dlhodobého sledovania zloženia mestských odpadových vôd od obyvateľstva sa predpokladá nasledovné zloženie odpadových vôd:

pH	7,2 - 7,8
BSK_5	100 - 400,0 $mg.l^{-1}$
CHSK	250 -1000,0 $mg.l^{-1}$
Rozpust.látky	600 - 800,0 $mg.l^{-1}$
Nerozpust.látky	500 - 700,0 $mg.l^{-1}$
(z toho 63% usaditeľné, 33% neusaditeľné)	
iont NH_4	20 - 42 $mg.l^{-1}$

Zrážkové vody z ciest a chodníkov:
Podmienky predbežného riešenia dažďových vôd vychádzajú z v tomto štádiu navrhovaného princípu povrchového odvodnenia, prostredníctvom priečneho a pozdĺžneho sklonu do uličných vpustov, ktoré budú zaústené do objektu dažďovej kanalizácie. Navrhovaná dažďová

kanalizácia bude odvádzať výlučne odpadové vody dažďové z navrhovanej prístupovej komunikácie a chodníkov cez bodové uličné vpusty so záchytnými kalovými košmi a odlučovačom ropných látok.

Odvedenie dažďových vôd z navrhovaného územia sa pravdepodobne prevedie pomocou areálovej dažďovej kanalizácie, do ktorej budú zaústené prípojky a poprípade samostatné dažďové vody zo spevnených plôch pre peších. Dažďové vody budú zachytené a zlikvidované vo vsakovacích blokoch. Je možné konštatovať, že zrážkové vody ostanú v dotknutom území.

V prípade nevhodných podmienok pre vsakovanie ktoré budú stanovené na základe odporúčaného HGP budú vody po prečistení odvádzané cez železobetónový výpustný objekt do recipientu (bezmenný tok).

Predpokladané množstvo takto zachytených vôd je 2 809 m^3/rok podľa kap. IV.2.2.

Zrážkové vody z pozemkov domov:
Dažďové vody zo striech budú likvidované na pozemkoch vlastníkov jednotlivých domov. Dažďové vody zo striech jednotlivých domov si budú riešiť stavebníci samostatne. Navrhujeme však uprednostňovať akumulačné podzemné nádrže dažďových vôd prípadne rozptýlené vsakovanie.

Navrhovaná činnosť pri dodržaní všetkých navrhovaných opatrení neprinesie významné vplyvy na kvalitu prírodných vôd. Na základe uvedených skutočností hodnotíme vplyv na podzemné a povrchové vody ako negatívny, ale málo významný spojený najme so zmenou odtokových pomerov.

IV.3.5. Vplyvy na klimatické pomery

Rozsah a charakter navrhovanej činnosti nevytvára predpoklad pre významné ovplyvnenie klimatických pomerov širšieho územia. Pri realizácii navrhovanej činnosti dôjde najmä k zmene miestnej mikroklímy vyvolanej odstránením vegetačného krytu a vytvorením zastavaných plôch (zmena ornej pôdy na zastavané plochy).

Po odstránení vegetačného pokryvu, podklad absorbuje viac tepla, čo sa prejaví znížením relatívnej vlhkosti vzduchu, čo má následne za následok zvýšenie teploty. Počas realizácie narastie podiel spevnených plôch, ktoré sa budú pri vysokých teplotách vzduchu rýchlejšie prehrievať. Spevnené plochy akumulujú teplo a po ukončení priameho žiarenia pôsobia ako sekundárny zdroj tepla.

Zmiernenie týchto vplyvov je možné dosiahnuť čo najväčším podielom nezastavaných plôch s vegetačným krytom, výsadbou viacvrstvovej vegetácie (trávnik, kríky, stromy) a vytvorením izolačných vegetačných pásov po obvode riešenej zóny ako celku.

Dôsledkom navrhovaných vegetačných úprav je estetické dotvorenie areálu a jeho začlenenie do okolitého prostredia tak, aby nová zeleň okrem dekoratívno-estetickej a stabilizačnej funkcie plnila aj niektoré ďalšie funkcie a to najmä: zachytávanie prachu, podporu biologickej diverzity, udržiavanie vlhkosti, produkciu kyslíka atď.

Vybudovaním cestných komunikácii a spevnených chodníkov dôjde aj k zmene retencie zrážkových vôd. Preto bude v projekte ciest ako aj jednotlivých objektov uprednostňované udržanie vody v krajine (vsakovanie).

Na základe uvedených skutočností hodnotíme vplyv na klimatické podmienky z dlhodobého hľadiska ako len lokálny a málo významný.

IV.3.6. Vplyvy na faunu a flóru, vplyv na biodiverzitu a ekologickú stabilitu

Samotné územie výstavby sa nachádza v zmenenej a dlhodobo antropogénne využívanej poľnohospodárskej krajine. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k odstráneniu vegetácie extenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkov (v KN vedených ako orná pôda). Po ukončení výstavby dôjde ku kompenzácii sadovníckymi úpravami.

Flóra:
Počas príprav územia (hrubé terénne úpravy) dôjde k fyzickej likvidácii trávinno-bylinných spoločenstiev nachádzajúcom sa v hodnotenom území.

Následkom činnosti stavebných mechanizmov, ich pohybom na hodnotenom území bude dochádzať v etape výstavby aj k znečisťovaniu ovzdušia najmä výfukovými plynmi z automobilov a stavebných mechanizmov ako aj zvýšenou prašnosťou. Plynné imisie pôsobia na rastliny jednak tým, že vnikajú do rastlinných pletív a negatívne ovplyvňujú metabolické procesy a zároveň prostredníctvom pôdneho substrátu, odkiaľ ich rastliny prijímajú koreňovým systémom. Prach pôsobí na rastliny fyzikálne - usadzuje sa na povrchu listov a tým sa prekrývajú alebo upchávajú prieduchy. Mechanicky zabraňuje výmene plynov v listoch, obmedzuje transpiráciu, fotosyntézu, a dýchanie. Ide o vplyv dočasný, obmedzený na dobu výstavby a na priestor výstavby.

Následnou realizáciou výsadby a sadových úprav vznikne v hodnotenom území nová parková zeleň a záhrady, ktoré okrem dekoratívno-estetickej a stabilizačnej funkcie bude plniť aj niektoré ďalšie funkcie a to najmä: zachytávanie prachu, udržanie vlhkosti v krajine, podpora biodiverzity a produkcia kyslíka.

Fauna:
Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k strate biotopov ktoré vytvárajú vhodné podmienky pre pobyt rôznych druhou mäkkýšov, hmyzu, drobných stavovcov a pod. Počas výstavby tiež dôjde v dôsledku zakladania objektov aj k odstráneniu pôdneho prostredia, teda k likvidácii časti drobných zemných živočíchov vyskytujúcich sa v hodnotenom území. Následnou realizáciou sadových úprav (výsadba drevín, trávnikov, záhrad, okrasných a ovocných sadov, záhonov) dôjde k tvorbe nových biotopov charakteru parkov a záhrad, čím sa opäť vytvoria podmienky pre široké spektrum živočíchov ako napr. chrobáky, motýle, vtáctvo a drobné cicavce.

Biodiverzita a ekologická stabilita:
Realizáciou navrhovaného zámeru dôjde k likvidácii travinno-bylinných spoločenstiev charakteru neudržiavaných trvale trávnatých porastov. Tento vplyv bude mať za následok stratu plôch a zmenu podmienok pre výskyt lokálnych spoločenstiev s biodiverzitou typickou pre biotop X5 - Úhory a extenzívne obhospodarované polia. Následnou realizáciou sadových úprav dôjde k vytvoreniu nových biotopov rozličného charakteru ktorých druhové zloženie má z ekologického hľadiska približne rovnakú hodnotu. Druhové zloženie vegetácie sadových úprav bude prihliadať k prirodzenému výskytu rastlinných druhov v dotknutom území. Navrhované záhrady na pozemkoch investorov (vlastníkov) jednotlivých domov, budú riešiť stavebníci samostatne. Podiel zelene a nezastavaných plôch na jednotlivých pozemkoch navrhujeme minimálne 60% v prospech zeleňe.

Počas výstavby dôjde k dočasnému odstráneniu habitátov ako aj samotných rastlín a živočíchov. Tento stav bude zmiernený počas sadových úprav keď v lokalite vzniknú nové ekologicky približne rovnako hodnotné plochy parkovej zelene a záhrad. Realizáciou sadovníckych úprav dôjde k tvorbe nových biotopov, ktoré budú poskytovať potravné, hniezdne a úkrytové možnosti pre živočíšne druhy adaptované na urbanizované prostredie, napr. hmyz, drobné cicavce, plazy, vtáky. Vplyv navrhovanej činnosti po realizácii na biodiverzitu, faunu a flóru považujeme za málo významný.

IV.3.7. Vplyv na šport, rekreáciu a cestovný ruch

Navrhované územie sa nepovažuje za turisticky atraktívne. Rozsah a charakter navrhovanej činnosti nevytvára predpoklad ovplyvnenia športu a rekreácie v širšom hodnotenom území.

IV.3.8. Vplyvy na kultúrno-historické podmienky, archeologické náleziská

V území navrhovanej zmeny ani v jeho bezprostrednom okolí nie sú evidované žiadne nehnuteľné alebo hnuteľné kultúrne pamiatky podľa zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Na lokalite, kde sa bude navrhovaná zmena činnosti realizovať, nie sú evidované archeologické náleziská, ani archeologické nálezy podľa zák. č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu. V prípade výskytu archeologických nálezov pri realizácii zemných a výkopových prác bude postupované podľa § 127 zákona č. 50/1976 Zb. a podľa § 40 zákona č. 49/2002 Z.z.

IV.3.9. Vplyv na krajinu

Navrhovanou výstavbou dôjde k zmene krajinnej štruktúry dotknutého územia, nezastavané územie TTP sa zmení na urbanizované územie. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde aj k zmene funkčného využitia dotknutej lokality, pričom sa vytvoria nové plochy pre bývanie s využitím funkčného potenciálu dotknutého územia. Navrhovaná činnosť bude začlenená do krajiny novými plochami vzrastlej zelene.

Umiestnenie navrhovanej činnosti, jej priestorovo - výškové prevedenie a realizácia sadovníckych úprav po ukončení stavebnej činnosti, zmení, ale neovplyvní negatívne krajinnú scenériu.

Stabilita krajiny sa vybudovaním navrhovanej činnosti zmení, kumulovane možno tento vplyv považovať trvalý, významný.

Navrhované objekty (pôdorysné, výškové a objemové parametre, farebné úpravy povrchov, nočné osvetlenie) nepriaznivo zmenia tradične vnímané estetické a optické parametre krajiny.

Navrhované sadové úpravy a začlenenie lokality do územia obce (v strednodobom a dlhodobom časovom horizonte) tieto vplyv zmiernia.

- zvýšené zastúpenie viacetážovitej zelene v danom území zabezpečí zlepšenie životného prostredia z hľadiska ekologických, hygienických a estetických hodnôt
- rozvojom zelene sadovnícky upravenej v skladbe zatrávnených plôch doplnených solitérmi a skupinami stromov a kríkov
- rozvojom zelene pozdĺž dopravných komunikácií, dopravných trás a trás pre peších sa zabezpečí zníženie prieniku výfukových plynov do okolia
- rozvojom zelene na okraji riešeného územia sa zapojí do celkovej koncepcie zelene danej zóny i vo vzťahu k okolitej prírode

Z vyššie uvedeného je zrejmé že vplyvy na štruktúru krajiny v zmysle funkčného využívania územia, či už počas výstavby alebo prevádzky, možno hodnotiť ako negatívne, nevýznamné. Vplyvy na scenériu a obraz krajiny možno hodnotiť ako pozitívne, málo významné.

IV.3.10. Vplyv na dopravu

Navrhovaná činnosť bude mať priamy málo významný negatívny vplyv na cestnú dopravu v dotknutom území a jeho okolí najmä počas jej prevádzky. Z hľadiska priamych negatívnych vplyvov dôjde v dotknutom území a jeho okolí k nárastu dynamickej cestnej dopravy súvisiacej s obyvateľmi a k celkovému zahusteniu dopravnej situácie, ktoré sa najviac prejaví v ranných a poobedňajších dopravných špičkách a mimo pracovných dní na priľahlých cestných komunikáciách. Nárast dopravného zaťaženia hodnoteného územia sa odhaduje na maximálne 144 prejazdov za deň. Vzhľadom na nevýznamný nárast dopravného zaťaženia spojeného s navrhovanou činnosťou nepovažujeme za nutné vypracovať dopravno-kapacitnú štúdiu na príjazdových cestách.

IV.3.11. Vplyv na obyvateľstvo

Nosným ťažiskom hodnotenej činnosti je funkcia bývania, ktorá výrazne nezaťaží životné prostredie. Realizáciou navrhovanej činnosti je možné očakávať lokálne vplyvy, kedy dôjde k zmene funkčného využitia územia z poľnohospodárskej činnosti na novú obytnú zónu dotvorenú novými plochami zelene, ktorá prispeje k rozšíreniu možnosti bývania v dotknutom území obce.

Počas výstavby:

Negatívne vplyvy počas výstavby sa prejavujú najmä zvýšením prašnosti a hlukovej záťaže z dopravy a výstavby v blízkosti obytného územia a na prístupových komunikáciach. Tieto vplyvy sú nevýznamné krátkodobého charakteru. Je potrebné tento vplyv minimalizovať použitím vhodnej technológie a vhodných stavebných postupov, ktoré budú rozpracované v rámci prípravy projektovej dokumentácie pre realizáciu stavby.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti budú jej vplyvy pôsobiť už aj na nových obyvateľov, ktorý budú viazaný priamo na ňu. Vzhľadom ku skutočnosti, že navrhovaná činnosť bude slúžiť predovšetkým pre bývanie nepredpokladáme vplyvy, ktoré by narušovali pohodu a kvalitu života v hodnotenom území počas prevádzky navrhovanej činnosti. Zdravotné riziká identifikované nie sú.

Určitým negatívnym vplyvom môže byť zvýšenie intenzity dopravy na príjazdovej komunikácii do lokality. Stavba bude realizovaná a prevádzkovaná tak, aby boli dodržané ustanovenia hygienických predpisov platných na území SR.

Významné vplyvy na pohodu a kvalitu života obyvateľstva dotknutého výstavbou a prevádzkou navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú. Pri plnom rešpektovaní podmienok bezpečnosti práce, ochrany zdravia pri práci a starostlivosti o zdravé pracovné podmienky, nebude mať realizácia navrhovanej činnosti závažný negatívny vplyv na obyvateľstvo a jeho zdravie a to ani v kumulatívnom a synergickom ponímaní.

Na základe predchádzajúceho hodnotenia na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľstva možno konštatovať, že sa nepredpokladá významné negatívne synergické a kumulatívne pôsobenie navrhovanej činnosti na zdravia a pohodu obyvateľstva obce.

IV.4. Hodnotenie zdravotných rizík

Počas *výstavby* navrhovanej činnosti dôjde k miernemu ovplyvneniu faktorov kvality a pohody životného prostredia zvýšenou hlučnosťou, prašnosťou a exhalátmi u vlastníkov rodinných domov situovaných na východnej hranici hodnoteného územia. Tento vplyv bude časovo obmedzený na obdobie výstavby.

Zdravotné riziká na úrovni pracovníkov podieľajúcich sa na realizácii stavby súvisia predovšetkým s organizáciou prác a dodržiavaním podmienok pracovnej disciplíny. Všetky tieto riziká je možné eliminovať dodržiavaním technologických a prevádzkových postupov v súlade s právnymi predpismi a pokynmi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Konkrétne povinnosti realizátora navrhovanej činnosti sú určené v zákone č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zákone č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V etape p*revádzky* nepredpokladáme negatívne vplyvy posudzovanej činnosti na zdravie obyvateľstva dotknutého územia.

V súvislosti s navrhovanou činnosťou sa nepredpokladá vznik významných zdrojov rušivého osvetlenia. Rušivé svetlo (svetelné znečistenie) môžeme charakterizovať ako človekom vytvorené svetlo s nežiaducimi vedľajšími účinkami (oslnenie, prenikanie svetla do obývaných priestorov (miestností), osvetľovanie toho, čo nie je žiadúce, ...). Špecificky sa toto označenie používa pre rozptyl svetla najmä v rozsiahlejších mestských aglomeráciách zo svietidiel verejného osvetlenia, intenzívneho osvetlenia reklamných plôch, nešetrného architektonického osvetlenia, veľkých športových areálov, parkovísk, v menšej miere aj pre svetlo unikajúce z budov a ďalších zdrojov.

Navrhovaná činnosť nie je zariadením ktoré by produkovalo špecifické toxické látky s negatívnym vplyvom na zdravie dotknutého obyvateľstva. V dôsledku navrhnutých technických a technologických opatrení je nepravdepodobný mimoriadny únik znečisťujúcich látok, ktorý by kontaminoval pôdy, horninové prostredie a prírodné vody.

IV.5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Hodnotené územie navrhovanej činnosti sa nachádza v ochrannom pásme NAPANT-u a v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a doplnkov sa v ňom uplatňuje 2. stupeň ochrany.

Podľa zákonu 543/2002 je na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany zakázané:

a) jazdiť a stáť s motorovým vozidlom motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru,
b) jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie, účelovej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy,
c) použitie veľkoplošnej formy holorubného spôsobu hospodárenia v lesoch.

NATURA 2000
Hodnotené územie sa nenachádza ani nezasahuje do vyhlásených alebo navrhovaných chránených vtáčích území a taktiež nezasahuje do území európskeho významu, uvedených v Národnom zozname území európskeho významu (NATURA 2000).

Mokrade
V hodnotenom území sa nenachádzajú žiadne významné medzinárodné, národné, regionálne a lokálne mokrade.

Chránené stromy
Priamo v hodnotenom území ani v jeho blízkom okolí nie je evidovaný výskyt chránených stromov.

Chránené vodohospodárske oblasti
Hodnotené územie navrhovanej výstavby sa nachádza v chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – východná časť. V chránenej vodohospodárskej oblasti možno plánovať a vykonávať činnosť, len ak sa zabezpečí účinnejšia ochrana povrchových vôd a podzemných vôd, ochrana podmienok ich tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie a obnovy zásob povrchových vôd a podzemných vôd.

Podľa § 3 ods. 3 zákona 305/2018 o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov v chránenej vodohospodárskej oblasti sa zakazuje:

a) stavať alebo rozširovať

1. nový priemyselný zdroj alebo jestvujúci priemyselný zdroj, v ktorom sa vyrábajú alebo na výrobu používajú znečisťujúce látky, s výnimkou rozširovania a prestavby existujúcich priemyselných zdrojov, ktorými sa dosiahne účinnejšia ochrana vôd,

2. nový priemyselný zdroj alebo jestvujúci priemyselný zdroj, ktorý produkuje priemyselné odpadové vody obsahujúce prioritné nebezpečné látky,

3. ropovod alebo iný líniový produktovod na prepravu znečisťujúcich látok,

4. sklad ropných látok s celkovou kapacitou väčšou ako 1 000 m^3; v chránenej vodohospodárskej oblasti podľa *§ 2 ods. 2 písm. a)* s celkovou kapacitou väčšou ako 200 m^3 a s kapacitou jednotlivých nádrží väčšou ako 50 m^3,

5. spracovateľské zariadenia na uhynuté zvieratá a bitúnky,

6. stavby veľkokapacitných fariem alebo stavby sústredených menších fariem,

7. stavby hromadnej rekreácie alebo stavby individuálnej rekreácie bez zabezpečenia čistenia komunálnych odpadových vôd,

8. stavby, ktoré si vyžadujú počas výstavby alebo prevádzky aplikáciu znečisťujúcich látok,

b) vykonávať leteckú aplikáciu hnojív, prípravkov na ochranu rastlín a biocídnych výrobkov vo vzdialenosti menej ako 50 m od povrchových vôd, odkrytých podzemných vôd a vodných plôch, kde môže dôjsť k znečisteniu vôd alebo k ohrozeniu kvality vôd,
c) vykonávať plošné odvodnenie lesných pozemkov v rozsahu, ktorým sa narušia vodné pomery v chránenej vodohospodárskej oblasti,

d) odvodňovať poľnohospodárske pozemky vo výmere väčšej ako 50 ha súvislej plochy,
e) ťažiť rašelinu v množstve väčšom ako 500 000 m^3 celkovo na jednom mieste,
f) ťažiť nevyhradené nerasty povrchovým spôsobom alebo vykonávať iné zemné práce, ktorými môže dôjsť k odkrytiu súvislej hladiny podzemnej vody,
g) ukladať rádioaktívny odpad,
h) budovať skládky na nebezpečný odpad a zariadenia na zneškodňovanie odpadov,
i) aplikovať prípravky na ochranu rastlín, ktorých použitie je podľa zoznamu vydaného podľa osobitného predpisu v chránenej vodohospodárskej oblasti zakázané.

IV.6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Ako už bolo naznačené v kapitole „Údaje o priamych vplyvoch činnosti na životné prostredie“ hodnotenie vplyvov vychádza z predbežnej identifikácie najvýznamnejších vstupov a výstupov navrhovanej činnosti. Cieľom špecifikácie dopadov týchto vstupov a výstupov na jednotlivé zložky prírodného, krajinného a sociálneho prostredia je podchytenie tých okolností, ktoré by závažným spôsobom modifikovali existujúcu kvalitu životného prostredia, či už v pozitívnom alebo negatívnom smere.

Účelovou funkciou navrhovanej činnosti je vytvoriť optimálne podmienky pre trvalé bývanie. Nosným prvkom obytnej zóny sú stavebné pozemky pre individuálnu výstavbu. V lokalite je navrhnutých 16 stavebných pozemkov.

Predkladaný zámer technicky a technologicky nerieši samotnú výstavbu jednotlivých rodinných domov, len v zmysle dokumentácie pre územné konanie stanovuje limity pre ich výstavbu. Samotná výstavba rodinných domov bude mať individuálny charakter, pričom bude predmetom samotných projektov v rámci ktorých budú riešené vlastné objekty rodinných domov, pripojenie na komunikácie a siete.

Obec Dolná Lehota nemá k dnešnému dňu vypracovanú platnú územnoplánovaciu dokumentáciu obce. Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre riešené územie je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj schválený vládou SR uznesením č. 394 z 9. júna 1998, VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2004 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 611/2004 zo dňa 16. a 17. decembra 2004, Zmeny a doplnky č. 1/2007 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 222/2007 zo dňa 23.augusta 2007, Zmeny a doplnky 2009 schválené uznesením č. 94/2010 dňa 18. júna 2010 a Zmeny a doplnky 2014, schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 84/2014 dňa 05.12.2014 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č. 27/2014. Tento dokument vo svojej záväznej časti určuje niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne regulatívy vzťahujúce sa k riešenému územiu, ktoré budú rešpektované.

Najdôležitejšie vplyvy na abiotickú a biotickú zložku prírodného prostredia, obyvateľstvo a krajinu z hľadiska ich významnosti v súvislosti s prevádzkou navrhovanej činnosti boli popísané v predchádzajúcich kapitolách a sú zhrnuté v nasledujúcej tabuľke. Pre hodnotenie významnosti vplyvov sme zvolili 4 stupňovú škálu hodnotenia:

1. bez vplyvu – žiadny vplyv sa neočakáva,
2. nevýznamný (+/-) – zanedbateľný miestny vplyv, vplyv menšieho významu,
3. málo významný (+/-) vplyv – vplyv stredne významný, s väčšou územnou pôsobnosťou, s vplyvom na väčší počet obyvateľov,
4. významný vplyv (+/-) – vplyv, ktorý má dosah na širšie okolie.

Tabuľka 20: Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti počas výstavby

Vplyvy na jednotlivé zložky ŽP a obyvateľstvo		**Významnosť vplyvu**	**Doba pôsobenia, vratnosť**
Vplyvy na kvalitu života obyvateľstva	Zvýšená intenzita dopravy	- nevýznamný	dočasný, vratný
	Vplyvy na obyvateľstvo v dôsledku zvýšeného znečistenia ovzdušia	- nevýznamný	dočasný, vratný
	Vplyvy na obyvateľstvo v dôsledku zvýšeného hluku, vibrácií	- nevýznamný	dočasný, vratný
Vplyvy na horninové prostredie, podzemnú vodu a reliéf	Zmeny objemu a štruktúry zemín	- nevýznamný	dočasný, vratný
	Riziko kontaminácie	- nevýznamný	potenciálny vplyv v prípade havárie
Vplyvy na pôdu	Záber ornej pôdy a zmena jej funkcie	- nevýznamný	trvalý
	Riziko erózie	bez vplyvu	-
	Riziko kontaminácie	- nevýznamný	potenciálny vplyv v prípade havárie
Vplyvy na povrchové vody	Vplyvy na kvantitu povrchových vôd	bez vplyvu	-
	Riziko kontaminácie povrchových vôd	- nevýznamný	potenciálny vplyv v prípade havárie
Vplyvy na faunu, flóru a biotopy, ÚSES			
	Likvidácia pôvodných biotopov	- nevýznamný	trvalý
	Redukcia potravnej ponuky	- nevýznamný	dočasný, vratný
	Rušenie živočíchov hlukom	- nevýznamný	dočasný, vratný
	Fragmentácia prvkov ÚSES	bez vplyvu	-
	Ovplyvnenie prírodných biotopov	bez vplyvu	-
Vplyvy na chránené územia	Záber územia v OP NP	- nevýznamný	trvalý
	Záber CHÚ, CHVÚ európskeho významu	bez vplyvu	-
	Nepriame vplyvy na CHÚ	bez vplyvu	-
Vplyvy na krajinu	Zmena štruktúry krajiny	- nevýznamný	dočasný, trvalý, čiastočne vratný
	Vizuálny impakt	- nevýznamný	dočasný, trvalý, čiastočne vratný
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky	Archeologické nálezy	bez vplyvu	-
	Ovplyvnenie NKP	bez vplyvu	-

Tabuľka 21: Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti počas prevádzky

Vplyvy na jednotlivé zložky ŽP a obyvateľstvo		**Významnosť vplyvu**	**Doba pôsobenia, vratnosť**
Vplyvy na kvalitu života obyvateľstva	Zvýšená intenzita dopravy o približne 40 áut	- nevýznamný	trvalý
	Vplyvy na obyvateľstvo v dôsledku zvýšeného znečistenia ovzdušia	- nevýznamný	trvalý
	Vplyvy na obyvateľstvo v dôsledku zvýšeného hluku	- nevýznamný	trvalý
	Ekonomický efekt	+ nevýznamný	trvalý
Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie	Rozvoj územia v súlade s územným plánom VUC	+ významný	trvalý
Vplyvy na horninové prostredie a reliéf	Zmeny objemu a štruktúry zemín	bez vplyvu	-
	Riziko kontaminácie	- nevýznamný	potenciálny vplyv v prípade havárie
Vplyvy na podzemné vody	Vplyvy na kvantitatívny stav útvaru podzemných vôd	bez vplyvu	-
	Vplyvy na kvantitatívnyy stav útvaru podzemných vôd	- málo významný	trvalý
	Produkcia splaškových vôd	- nevýznamný	trvalý
	Odvádzanie dažďových vôd z pevných povrchov	- málo významný	trvalý
	Riziko kontaminácie	- nevýznamný	potenciálny vplyv v prípade havárie
Vplyvy na pôdu	Riziko erózie	bez vplyvu	-
	Riziko kontaminácie	- nevýznamný	potenciálny vplyv v prípade havárie
Vplyvy na povrchové vody	Vplyvy na kvantitatívny stav útvaru povrchových vôd	bez vplyvu	-
	Vplyvy na kvalitatívny stav útvaru povrchových vôd	bez vplyvu	-
	Riziko kontaminácie vôd	- nevýznamný	potenciálny vplyv v prípade havárie
Vplyvy na faunu, flóru a biotopy, ÚSES	Ovplyvnenie prírodných biotopov	bez vplyvu	-
	Zmena potravnej ponuky	- nevýznamný	trvalý
	Zmena pôvodných biotopov	+/- nevýznamný	trvalý
	Fragmentácia prvkov ÚSES	bez vplyvu	-
	Rušenie živočíchov hlukom	bez vplyvu	-
Vplyvy na chránené územia	Záber územia v OP NP	- nevýznamný	trvalý
	Záber CHÚ, CHVÚ európskeho významu	bez vplyvu	-
	Nepriame vplyvy na CHÚ	bez vplyvu	-
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky	Ovplyvnenie NKP	bez vplyvu	-
	Archeologické nálezy	bez vplyvu	-

Z tabuľky je zrejmé, že najvýznamnejšie negatívne vplyvy súvisia s záberom poľnohospodárskej pôdy a aktivitami výstavby, teda s očakávaným nárastom intenzity dopravy stavebných mechanizmov (hluk, emisie, dopravné zaťaženie).

Samotná prevádzka navrhovanej činnosti nepredstavuje pri dodržiavaní legislatívou stanovených usmernení a podmienok pre prevádzku významné riziká pre negatívne ovplyvnenie parametrov jednotlivých zložiek životného prostredia a zdravia obyvateľov. S prevádzkou navrhovanej činnosti je negatívne spojené najmä zvýšenie dopravného zaťaženia.

IV.7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Pri realizácii navrhovaných činností nedôjde k priamym vplyvom presahujúcim štátne hranice.

IV.8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Ako už bolo viackrát konštatované v predchádzajúcich častiach predkladanej dokumentácie, nepredpokladáme negatívne súvislosti v hodnotenom území alebo v jeho bezprostrednej blízkosti vyvolané navrhovanou činnosťou. Všetky súvislosti ktoré spracovateľ na súčasnej úrovni poznania očakáva, sú uvedené v kapitole o základných údajoch zámeru a o jeho predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch.

IV.9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti.

Za dodržania všetkých prevádzkových, organizačných, požiarnych a bezpečnostných predpisov by malo byť eliminované riziko navrhovanej činnosti počas jej výstavby aj prevádzky. Potenciálne riziká poškodenia, alebo ohrozenia životného prostredia môžu vzniknúť v dôsledku nasledovných príčin:

- zlyhanie technických opatrení (havárie na stavebných mechanizmoch a dopravných prostriedkoch) zlyhanie ľudského faktora (nedodržanie pracovnej alebo technologickej disciplíny pri výstavbe, ...),
- vandalizmus a krádeže,
- vonkajšie vplyvy (neovplyvniteľné udalosti – neochota spolupráce jednotlivých maiteľov, obce...),
- prírodné sily (prívalové dažde, povodne, úder blesku, zemetrasenie, ...).

Nehody môžu mať tieto následky:

- kontaminácia horninového prostredia, pôdy a podzemnej vody
- požiar,
- škody na majetku,
- poškodenie zdravia alebo smrť pracovníkov
- zastavenie výstavby

Väčšina rizík je však na úrovni pracovnej disciplíny a dodržiavania bezpečnostných zásad (v pracovnom procese), takže prevenciou je predovšetkým osobná úroveň vzdelania a miera zodpovednosti a spôsobilosti vykonávať danú činnosť. Vo všeobecnosti prevenčným opatrením k nepredvídaným situáciám a haváriám je vypracovanie havarijných plánov a manipulačných poriadkov a riadne zaškolenie pracovníkov.

IV.10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Vo všeobecnosti je cieľom opatrení predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať očakávané (predpokladané) vplyvy činnosti, ktoré môžu vzniknúť počas jej prípravy a prevádzky. Tento cieľ je možné dosiahnuť opatreniami, ktoré sa viažu na jeden alebo na viac vplyvov zároveň.

Cieľom environmentálneho posudzovania je nielen identifikovať významné vplyvy, ale nájsť k nim aj prijateľné riešenie, ktorými sa vybrané javy ochránia, alebo zmiernia dopady na ne. Ak daný jav nie je možné nijakým spôsobom eliminovať ani minimalizovať, po zvážení je možné prijať kompenzačné opatrenia. Opatrenia sa po ich akceptácií včleňujú do rozhodovacieho procesu a stávajú sa súčasťou konaní a povoľovacích činností.

Opatrenia pred začiatkom výstavby

- Pred začiatkom prác je potrebné vytýčiť všetky existujúce siete v dotknutom území. Je potrebné dodržať všetky ochranné pásma inžinierskych sietí (križovania, súbehy).
- V rámci vonkajších úprav zaistiť miesto pre kontajnery na zber komunálneho odpadu a separovaného odpadu.
- Vypracovať odborne spôsobilou hidrogeologick geologický posudok pre nakladanie so zrážkovými vodami (vaskovacie skúšky)

Opatrenia počas výstavby

Ochrana kvality ovzdušia

- Priestory na území staveniska, kde je pravidelný pohyb vozidiel, budú mať vhodný spevnený povrch a budú udržiavané čisté, bez výskytu uvoľneného materiálu a zabezpečia sa proti roztekaniu dažďových vôd mimo zriadenie staveniska.
- Všetky vozidlá odchádzajúce zo staveniska budú riadne očistené (karosérie a pneumatiky očistené) od blata.
- Udržiavať čistotu verejných komunikácií, priebežne odstraňovať zeminu, blato a pod. z povrchu komunikácií, chodníkov, verejných priestranstiev.
- Pri realizácii zemných prác je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie prašnosti, napríklad vhodným výberom stavebných technológií a materiálov.
- V prípade potreby udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu staveniska (kropenie, polievanie), dopravných trás a prašných materiálov, ak nie sú zabezpečené iným spôsobom.
- Pri skladovaní prašných materiálov je potrebné vykonať opatrenia, ako napr.:
  - skladovať prašné materiály najmä v silách,
  - zastrešiť a uzatvoriť sklad prašných materiálov zo všetkých strán,
  - zakryť povrch skladovaných prašných materiálov,
  - zazeleniť povrch dlhodobo skladovaných prašných materiálov,
  - udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu uskladnených prašných materiálov.
- Všetky vozidlá počas doby parkovania na stavenisku budú mať vypnutý motor.
- Všetky vozidlá s otvorenou ložnou plochou, využívané na prepravu materiálov potenciálne produkujúcich prach, budú mať riadne priliehajúce bočnice a zadné dosky. Materiály, ktoré môžu spôsobiť tvorbu prachu sa nebudú nakladať do väčšej výšky ako siahajú bočnice a zadné dosky a prikryjú sa čistou nepremokavou plachtou

v dobrom stave. Plachta bude riadne upevnená a bude presahovať hrany bočníc a zadných dosák.

Ochrana pred hlukom

- Zabezpečiť vhodný výber mechanizmov, pri rešpektovaní požiadavky optimálneho výberu technológií k navrhovanému konštrukčnému riešeniu a zabezpečiť ich pravidelnú údržbu a kontrolu. Dodávateľ stavebných prác je povinný vyžadovať od výrobcov stavebných strojov údaje o výške hladiny hluku, ktorý stroje vydávajú. Dodávateľovi prác sa odporúča:
  - Pri stavebných prácach prednostne používať stavebné stroje, ktoré neprekračujú najvyššiu prípustnú ekvivalentnú A hladinu hluku. Vylučuje sa používanie zastaraných stavebných strojov bez platného osvedčenia o akustických emisiách.
  - Zariadenia emitujúce nadmernú hlučnosť umiestniť do dočasných protihlukových objektov, aby sa zabránilo voľnému šíreniu hluku.
  - Vybaviť pracovníkov pracujúcimi so strojmi osobnými ochrannými pracovnými pomôckami, znižujúcimi hladinu hluku.
- Vhodnou organizáciou prác zabezpečiť, aby práce na stavenisku dlhodobo neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku vo vonkajšom prostredí. Prevádzku ťažkých stavebných strojov a nákladných vozidiel je nutné sústrediť len na dennú dobu v max. rozmedzí 7:00 – 18:00 hod.
- Stanovenie maximálnej povolenej rýchlosti na vnútrostaveniskových komunikáciách.
- Návrhom nutných opatrení na ochranu vnútorného prostredia okolitých objektov bude predmetom projektovej dokumentácie pre územné a stavebné konanie.

Ochrana pôd, horninového prostredia, podzemných a povrchových vôd

- Vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy odnímanej natrvalo a zabezpečiť jej hospodárne a účelné využitie na základe vypracovanej bilancie skrývky humusového horizontu.
- Zabezpečiť dobrý technický stav stavebných mechanizmov a dopravných prostriedkov pri realizácii, aby nedošlo k neželaným únikom ropných látok do prírodného prostredia.
- Na mieste výstavby nebudú dopĺňané pohonné hmoty, vymieňané oleje a iné náplne, vykonávané opravy stavebných a prepravných mechanizmov, pri ktorých by mohlo dôjsť k úniku nebezpečných látok.
- Zabezpečiť sadu prostriedkov na likvidáciu úniku nebezpečných odpadov a nebezpečných látok do prírodného prostredia: zásoba sorpčného materiálu (napr. VAPEX) a príslušné náradie na okamžitý sanačný zásah (lopaty, nádoba na kontaminované látky, PE vrecia).
- Stavenisko musí byť počas výstavby zabezpečené proti hromadeniu povrchových a podzemných vôd vo výkopoch. V prípade potreby na odčerpanie vôd z výkopov použiť neznečistené elektrické čerpadlá.
- Pri stavebných prácach bude potrebné v rámci preventívnych opatrení vypracovať plán havarijných opatrení, v zmysle platnej legislatívy (nariadenie vlády SR č. 296/2005, ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd).
- Prebytočnú vyťaženú zeminu zo zakladania použiť na rekultivačné účely a na vlastné sadovnícke úpravy.

Bezpečnosť a plynulosť dopravy

- Budú sa dodržiavať ustanovenia zákonov č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.
- Počas výstavby bude potrebné vykonať opatrenia na zabezpečenie plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky príslušnými dopravnými značkami (obmedzenie rýchlosti, vjazdu, obchádzky a pod.),
- Všetky dopravné prostriedky používané na stavenisku, alebo pre dopravu osôb i materiálu na stavenisko, alebo zo staveniska, musia byť označené tak, aby bola zrejmá ich príslušnosť ku stavenisku.
- Ak počas prepravy dôjde k znečisteniu vozovky prepravovaným materiálom alebo vozidlom, je potrebné komunikáciu ihneď očistiť.
- Zabrániť vytekaniu zrážkových vôd mimo staveniska, najmä nie na priľahlé komunikácie.
- Všetky prechody cez výkopy rýh inžinierskych sietí musia byť zabezpečené dočasnou lávkou so zábradlím (môžu byť aj drevenej konštrukcie) šírky min. 1,50 m a spevnenými rampami (chodníkmi) k lávke.
- Organizovať dopravu (odvoz odpadu, zásobovanie a obsluhu) na stavenisku tak, aby sa zachovala kontinuita dopravy po okolitých komunikáciách.
- Používať sa môžu len stroje a zariadenia, ktoré svojou konštrukciou, zhotovením a technickým stavom zodpovedajú všetkým predpisom bezpečnosti práce. Stroje sa môžu používať iba na účely, na ktoré boli vyrobené a sú technicky spôsobilé.

Iné opatrenia

- Práce realizovať v rámci záberu (dočasného, trvalého) stavby tak, aby nedošlo k znehodnoteniu susedných parciel.
- So stavebnými odpadmi nakladať v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Pri nakladaní s odpadmi počas výstavby a prevádzky budú rešpektované ustanovenia príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti odpadového hospodárstva
- Súčasťou zariadení staveniska musí byť priestor s kontajnermi pre komunálny odpad a nebezpečný odpad.
- Počas doby výstavby dreviny nachádzajúce sa v bezprostrednej blízkosti stavby musia byť zabezpečené podľa normy STN 83 7010 (Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie - norma platí pre starostlivosť, udržiavanie a ochranu stromov, rastúcich mimo lesného pôdneho fondu v zastavanom území obce). Kmeň a kôru dreviny ochrániť buď debnením, alebo obalením hrubou textíliou.
- Zastavanosť pozemkov neprekročí 40 % (čo predstavuje stavebný objekt, prístrešky, záhradné krby a ostatné spevnené plochy).
- Na časti zelených plôch namiesto klasického trávnika vysadiť lúčne kvety, ktoré sú atraktívne pre hmyz.
- Pri realizácii sadových úprav uprednostniť miestne prirodzene rastúce druhy rastlín pred exotickými, miestne nepôvodnými druhmi.
- Preferovať akumulačné nádrže pre zachytávanie dažďovej vody pri realizácii jednotlivých domov.
- V prípade zistenia neevidovaného archeologického nálezu pri zemných prácach postupovať podľa § 127 zákona č. 50/1976 Zb. a podľa § 40 zákona č. 49/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.

- Vzhľadom na polohu staveniska sa doporučuje jednotlivé staveniská oplotiť, čím sa zabráni prístupu nepovolaným osobám.
- Budú dodržané bezpečnostné a protipožiarne opatrenia.
- Budú sa dodržiavať príslušné ustanovenia zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).
- Budú akceptované odporúčania, návrhy a záväzky vyplývajúce z priebehu procesu posudzovania vplyvov v rozsahu, v akom budú premietnuté do vyjadrení, stanovísk a rozhodnutí príslušných orgánov.
- Vyhotoviť jednotlivých žúmp tak aby bolo možné ich priamo napojiť na kanalizáciu po jej vybudovaní v rámci regulatív záväznej časti ÚPN VÚC BBSK v platnom znení.

Opatrenia počas prevádzky

- Dodržiavať všetky povinnosti:
  - Pôvodcu (resp. držiteľa) odpadov v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a zmene a doplnení niektorých zákonov.
  - Vlastníka vodných stavieb (splašková kanalizácia, dažďová kanalizácia, prevádzka odlučovača tukov a ORL, nového vodovodu) podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov.
  - Iné povinnosti vyplývajúce z rozhodnutí príslušných orgánov štátnej správy.

Všetky vyššie uvedené opatrenia považujeme za technicky i ekonomicky realizovateľné. Navrhovateľ Spoločenstvo vlastníkov pozemkov SEVER – Dolná Lehota) sa zaväzuje, že ich sám, alebo v spolupráci s inými inštitúciami a subjektmi vo vhodnom čase a v potrebnom rozsahu bezodkladne uskutoční.

Výstavba navrhovanej činnosti sa bude realizovať na základe projektových dokumentácií podľa zákona č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebného zákona) v platnom znení. Dokumentácie stavieb, na základe ktorých sa bude zámer realizovať, budú obsahovať všetky požiadavky na prijatie takých opatrení, aby sa zmiernili možné nepriaznivé vplyvy na zdravie obyvateľov a životné prostredie.

IV.11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, je predpoklad, že by v budúcnosti boli predložené podobné návrhy na zástavbu a to v súlade s požiadavkami jednotlivých vlastníkov pozemkov alebo by predmetná lokalita bola ďalej využívaná (nevyužívaná) tak, ako doteraz.

Nerealizácia navrhovanej činnosti by znamenala zachovanie súčasných prírodných podmienok a kvality životného prostredia. Z hľadiska vplyvov na obyvateľstvo by v prípade nerealizácie navrhovanej činnosti kvalita ovzdušia, intenzita dopravy a výška ekvivalentnej hladiny hluku a vibrácií v širšom okolí boli ovplyvnené len jestvujúcimi, resp. budovanými zdrojmi.

IV.12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Obec Dolná Lehota nemá k dnešnému dňu vypracovanú platnú územnoplánovaciu dokumentáciu obce.

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre riešené územie je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj schválený vládou SR uznesením č. 394 z 9. júna 1998, VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2004 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 611/2004 zo dňa 16. a 17. decembra 2004, Zmeny a doplnky č. 1/2007 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 222/2007 zo dňa 23.augusta 2007, Zmeny a doplnky 2009 schválené uznesením č. 94/2010 dňa 18. júna 2010 a Zmeny a doplnky 2014, schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 84/2014 dňa 05.12.2014 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č. 27/2014.

Tento dokument vo svojej záväznej časti určuje niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne regulatívy vzťahujúce sa k hodnotenému územiu, ktoré boli a budú v PD aj tejto dokumentácii rešpektované.

IV.13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

O hodnotenom území je v súčasnosti dostatočné množstvo informácií, na základe ktorých môžeme konštatovať, že najdôležitejšie okruhy problémov boli identifikované a sú riešené, či už existujúcou legislatívou, v samotnom technickom riešení stavby, alebo navrhovanými zmierňovacími opatreniami.

Pokiaľ v etape posúdenia zámeru pre zisťovacie konanie nedôjde k objaveniu sa nových skutočností, ktoré by zásadným spôsobom menili náhľad na posudzovanú činnosť, navrhujeme **ukončiť posudzovanie predloženým zámerom**, teda vydaním rozhodnutia v zisťovacom konaní o tom, že navrhovaná činnosť sa nebude ďalej posudzovať.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie (vrátane porovnania s nulovým variantom)

V.1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Predkladaný zámer činnosti sa zaoberá hodnotením a posudzovaním vplyvov navrhovanej činnosti, ktorou je výstavba 16 rodinných domov s potrebnou infraštruktúrou „*Dolná Lehota – SEVER*““. Zámer navrhovanej činnosť je podľa § 22 zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie realizovaný len v jednom realizačnom variante.

Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti identifikované v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie pri dodržaní navrhovaných opatrení nedosahujú parametre, ktoré by spôsobovali významné zmeny kvality životného prostredia hodnoteného územia a jeho širšieho okolia a taktiež nevytvárajú predpoklady pre negatívne ovplyvnenie zdravotného stavu obyvateľov širšieho hodnoteného územia. V nasledovnej tabuľke uvádzame stručné porovnanie navrhovaného variantu činnosti a 0-tého variantu (teda variantu kedy by sa navrhovaná činnosť nerealizovala) z pohľadu najzávažnejších identifikovaných vplyvov.

Tabuľka 22: Porovnanie navrhovaného variantu činnosti a 0-tého variantu

	Realizačný variant	0-tý variant
Sprievodné vplyvy výstavby	Dočasné a trvalé zábery pôdy, zníženie retenčnej schopnosti krajiny, hluk, prach, exhaláty, ...	Bez zmeny
Odstránenie vegetačného krytu, terénne úpravy	Zmena vegetačného zloženia, úprava územia	Bez zmeny prebiehajú sukcesné procesy
Vplyv na hlukovú situáciu	Očakáva sa stav bez významnej zmeny oproti súčasnému zaťaženiu územia hlukom.	Dominantný zdroj hluku v území je cestná doprava, bez zmeny.
Vplyv na kvalitu ovzdušia	Minimálny vplyv, nový zdroj znečisťovania ovzdušia predstavuje doprava	Bez zmeny.
Vplyv na dopravné zaťaženie územia stacionárnou dopravou	Vytvorenie nových parkovaných miest – 32 stojísk RD	Bez zmeny
Vplyv na podzemné a povrchové vody, klimatické pomery	Projektové riešenie v súlade so zásadami realizácie adaptačných opatrení na zmenu klímy a zadržiavanie vody v území.	Bez zmeny
Vplyv na krajinu	Vytvorenie domov v charaktere vidieckeho prostredia	Bez zmeny
Ekonomický efekt	Pokrytie požiadaviek navrhovateľa	Bez zmeny

V.2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Ako už bolo uvedené v predchádzajúcej kapitole, realizácia činnosti nevytvára z pohľadu vplyvov na životné prostredie riziká, ktoré by závažne ovplyvnili parametre jednotlivých zložiek životného prostredia hodnoteného územia, nebude mať teda významný negatívny vplyv na kvalitu životného prostredia hodnoteného územia. Obec Dolná Lehota nemá

vypracovaný vlastný územný plán. Za optimálny variant považujeme posudzovaný realizačný variant.

V.3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Vo vzťahu k hodnotenému územiu je podstatná časť významných vplyvov na životné prostredie súvisiacich s realizáciou navrhovanej činnosti teda je situovaná do obdobia výstavby.

V etape prevádzky navrhovanej činnosti sú potenciálne významnejšie negatívne vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie človeka minimalizované a budú vplývať len v najnižšej možnej (akceptovateľnej) miere. Všetky „vstupy“ aj „výstupy“ navrhovanej činnosti sú riešené v zmysle požiadaviek príslušnej legislatívy s minimalizáciou dopadov na životné prostredie.

Z uvedených dôvodov pokladáme realizáciu zámeru činnosti „Dolná Lehota – SEVER“ v posudzovanom realizačnom variante za environmentálne akceptovateľnú bez závažných negatívnych vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia

Mapové a obrazové prílohy
Príloha 1. Mapy širších vzťahov s označením umiestnenia navrhovanej činnosti
Príloha 2. Zobrazenie navrhovanej zástavby hodnoteného územia - situácia.

Textové prílohy
Príloha 3. Stanovisko Okresného úradu odboru starostlivosti o životné prostredie Brezno (OU-BR-OSZP-2024/000957-003)
Príloha 4. Projekt pre stavebné povolenie – DOLNÁ LEHOTA SEVER – VODOVOD *(Hlavatý, 2021)*

VII. Doplňujúce informácie k zámeru

VII.*1.* Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov

BBSK., 2020: Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj, v znení zmien a doplnkov, Banskobystrický samosprávny kraj, oddelenie územného plánovania a životného prostredia 2020.

BIELY ET AL., 1992: Regionálne geologické mapy Slovenska. Geologická mapa Nízkych Tatier M 1 : 50 000. GÚDŠ Bratislava.

CHOCHOĽOVÁ, M. ET AL., 1998: Územný plán veľkého územného celku Banskobystrického kraja. URKEA, s r.o., Banská Bystrica. Archív Krajského úradu Banská Bystrica.

Blaškovičová, L., Jeneiová K., Podolinská J., Liová S., Lovásová Ľ., Síčová B., Pospíšilová, I., Paľušová Z., 2021: Hydrologická ročenka ─ povrchové vody 2020. SHMU. Bratislava.

DOLINAJCOVÁ, M., 2019: Program odpadového hospodárstva mesta Banská Bystrica na roky 2016-2020.

FUSÁN, O., ZOUBER, V.: Geologická mapa ČSSR, M 1 : 200 000, ÚUG Praha

GLUCH, A. A KOL. 2009: Prehľadné mapy prírodnej rádioaktivity [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2009. [cit. máj 2017]. Dostupné na internete: http://mapserver.geology.sk

HRAŠKO, J., LINKEŠ, V., ŠÁLY, R., ŠURINA, B: Pôdna mapa dostupná na http://www.podnemapy.sk/.

KOLEKTÍV, 1988: Základná hydrogeologická mapa ČSSR 1 : 200 000. GÚDŠ Bratislava

KOLEKTÍV, 1989: Hydrologické charakteristiky obdobia 1931 - 1980. Zborník prác SHMÚ, Zväzok 29/II. Alfa Bratislava

KOLEKTÍV: Geologická mapa Slovenska M 1:50 000 [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2013. [máj 2017]. Dostupné na internete: http://mapserver.geology.sk/gm50js.

KOLEKTÍV SHMÚ, 2020: Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2015. Dostupné na internete: http://www.shmu.sk.

KULLMAN, E. – MALÍK, P. – PATSCHOVÁ, A. - BODIŠ, D., 2005: Vymedzenie útvarov podzemných vôd na Slovensku v zmysle rámcovej smernice o vodách 200/60/EC. Časopis podzemná voda č. 1, ročník XI. SAH Bratislava

KRÁLIK, J., BOHÁLOVÁ, I. ET AL., 2006: Aktualizácia prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability. SAŽP Banská Bystrica

KULLMAN, E. – MALÍK, P. – PATSCHOVÁ, A. - BODIŠ, D., 2005: Vymedzenie útvarov podzemných vôd na Slovensku v zmysle rámcovej smernice o vodách 200/60/EC. Časopis podzemná voda č. 1, ročník XI. SAH Bratislava.

KULLMAN, E. – MALÍK, P. – PATSCHOVÁ, A. - BODIŠ, D., 2005: Vymedzenie útvarov podzemných vôd na Slovensku v zmysle rámcovej smernice o vodách 200/60/EC. Časopis podzemná voda č. 1, ročník XI. SAH Bratislava.

MATULA, M., HRAŠNA, M., ONDRÁŠIK, R.,1989: Atlas inžinierskogeologických máp SSR v mierke, 1:200 000.

JANČUROVÁ, K., 1994: Dopracovanie územného systému ekologickej stability katastrálneho územia mesta Banská Bystrica.

MIKLÓS, L. (ed) a kol., 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava. Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava; Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica.MŽP SR, 2021: Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2022, 978-80-8213-028-0

MŽP SR, 2000: Katalóg indikátorov životného prostredia slovenskej republiky. Bratislava

STANOVÁ ET AL., 2002: Katalóg Biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava.

ŠUBA, J., 1981: Hydrogeologická rajonizácia Slovenska. Hydrometeorologický ústav Bratislava

POLÁK, P., SAXA, A. ET AL:, 2005: Priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu. ŠOP SR, Banská Bystrica.

VALACHOVIČ, M., STANOVÁ, V., DRAŽIL, T., MAGLOCKÝ, Š., 2002: Biotopy Slovenska zaradené do Smernice o biotopoch č. 92/43/EHS, Interpretačný manuál NATURA 2000, Daphné, Botanický ústav SAV, Bratislava

ŠŤASTNÝ, P., BOCHNÍČEK, O., FAŠKO, P., NEJEDLÍK, P., SNOPKOVÁ, Z., (eds.), BORSÁNYI, P., ČEPČEKOVÁ, E., CHMELÍK, M., JANČOVIČOVÁ, Ľ., KOPOLKOVÁ, H., LABUDOVÁ, L., MIKULOVÁ, K., MIŠAGA, O., PRIBULLOVÁ, A., ŠVEC, M. A TURŇA, M., 2015: Klimatický atlas Slovenska. Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava.

ŠUBA, J., BUJALKA, P., CIBULKA, Ľ., FRANKOVIČ, J., HANZEL, V., KULLMAN, E., PORUBSKÝ, A., POSPÍŠIL, P., ŠKVARKA, L., ŠUBOVÁ, A., TKÁČIK, P., ZAKOVIČ, M., 1984: Hydrogeologická rajonizácia Slovenska. 2. vydanie, SHMÚ Bratislava.

Internetové stránky

www.air.sk	web stránka register NEIS
www.zrsr.sk	web stránka Živnostenského registra
www.enviroportal.sk	web stránka Informačného systému o životnom prostredí
www.sazp.sk	web stránka Slovenskej agentúry životného prostredia
www.shmu.sk	web stránka Slovenského hydrometeorologického ústavu
www.statistics.sk	web stránka Štatistického úradu
www.geoportal.sk	web stránka Geoportálu
www.sopsr.sk	web stránka Štátnej ochrany prírody
www.pamiatky.sk	web stránka Pamiatkového úradu SR
https://app.sazp.sk/atlassr/	web stránky Atlas krajiny SR
www. sopsr.sk	web štátnej ochrany prírody SR

VII.*2.* Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

K posudzovanej činnosti neboli pred vypracovaním predkladaného zámeru činnosti vyžiadané žiadne vyjadrenia alebo stanoviská.

VII.3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

V predloženom zámere sú spracované všetky v súčasnosti dostupné informácie o postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Banská Bystrica, 2024

IX. Potvrdenie správnosti údajov

IX.*1.* Spracovatelia zámeru

Zámer spracovala firma

ENVIGEO, a.s.

Kynceľovská cesta 2/8

974 11 BANSKÁ BYSTRICA 11

tel.: 048/471 24 30

e-mail: envigeo@envigeo.sk

www: http://www.envigeo.sk/

Zodpovedný zástupca spracovateľa

RNDr. Pavol TUPÝ

predseda predstavenstva ENVIGEO, a.s. .....

Riešiteľský kolektív

Ing. Matúš Vigaš .....

Mgr. František Vaterka (grafické prílohy)

IX.*2.* Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa

Svojím podpisom potvrdzujeme, že údaje obsiahnuté v zámere vychádzajú z najnovších poznatkoch o stave životného prostredia v záujmovom území a že žiadna dôležitá skutočnosť, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť životné prostredie nie je vedome opomenutá.

.....	.....
RNDr. Pavol Tupý	Peter Gaál
predseda predstavenstva	štatutár
ENVIGEO, a.s.	Spoločenstvo vlastníkov pozemkov
	SEVER – Dolná Lehota, o.z.

Prílohy

Mapové a obrazové prílohy

Príloha 1. Mapy širších vzťahov s označením umiestnenia navrhovanej činnosti
Príloha 2. Zobrazenie navrhovanej zástavby hodnoteného územia - situácia.

Textové prílohy

Príloha 3. Odpoveď Okresného úradu odboru starostlivosti o životné prostredie Brezno (OU-BR-OSZP-2024/000957-003)

Príloha 4. Projekt pre stavebné povolenie – DOLNÁ LEHOTA SEVER – VODOVOD *(Hlavatý, 2021)*